

**Федір МУЗИКА
Ольга РОМАНЧУК
Мирослава ДАНИЛЕВИЧ
Ростислав КОВАЛЬ
Галина МАКУХ**

УКРАЇНСЬКІ МЕДИЧНІ АБРЕВІАТУРИ

Словник-довідник

**ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
ІМЕНІ ІВАНА БОБЕРСЬКОГО**

**Федір МУЗИКА
Ольга РОМАНЧУК
Мирослава ДАНИЛЕВИЧ
Ростислав КОВАЛЬ
Галина МАКУХ**

**УКРАЇНСЬКІ
МЕДИЧНІ
АБРЕВІАТУРИ
Словник-довідник**

**Компанія «Манускрипт»
ЛЬВІВ 2023**

*Ухвалено до друку Вченою радою
Львівського державного університету фізичної культури
імені Івана Боберського
(протокол № 4 від 2 листопада 2023 року)*

Рецензенти:

Марія Мазепа – доктор медичних наук, професор, професор кафедри терапії та реабілітації Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського.

Галина Сютя – доктор філологічних наук, провідний науковий співробітник відділу стилістики, культури мови та соціолінгвістики Інституту української мови Національної академії наук України.

**У 45 Українські медичні аббревіатури: словник-довідник / Ф. Музика, О. Романчук, М. Данилевич, Р. Коваль, Г. Макух. Львів: Компанія «Манускрипт», 2023. – 108 с.
ISBN 978-617-8364-06-9**

Словник-довідник є однією з перших спроб в українській лексикографії представити найуживаніші медичні аббревіатури та їхнє розшифрування. У якості джерельної бази використані відповідні навчальні посібники та підручники, монографії, дисертаційні дослідження, наукові статті, словники та глосарії.

Медичні аббревіатури використовуються для найменування вітчизняних та міжнародних професійних асоціацій, спілок і товариств; класифікацій; анатомічних понять; вад, порушень і захворювань; методів, засобів та способів діагностики і тестування, лікування, реабілітації та відновлення; закладів системи охорони здоров'я.

УДК 81'374:61(477)

*Світлій пам'яті
доктора філологічних наук,
професора, академіка
Романа Семеновича Помірка
(27.05.1942 – 06.09.2020)
присвячено*

Передмова

Абревіатури – це динамічні ідіоми кожної сучасної літературної мови, тому їхній лексикографічний опис теж є динамічним. Словники абревіатур виконують не лише довідкову функцію, але й нормативну, оскільки їх вживання має орфоепічний та орфографічний виміри, що зумовлює потребу систематичного оновлення. Отже, створення галузевих словників абревіатур і скорочень є нагальним завданням української лексикографії.

У словнику-довіднику в абетковому порядку представлено часто вживані медичні абревіатури, скорочення та їхнє розшифрування. Медичні абревіатури застосовуються для найменування вітчизняних і міжнародних професійних асоціацій, спілок, товариств; класифікацій; анатомічних понять; вад, порушень і захворювань; методів, засобів та способів діагностики, тестування, лікування, реабілітації й відновлення; закладів системи охорони здоров'я. У праці подано значну кількість абревіатур, які виникли за останні роки.

У якості джерельної бази були використані відповідні монографії, дисертаційні дослідження, наукові статті, словники, глосарії, навчальні посібники та підручники.

Словник-довідник охоплює абревіатури з акушерства та гінекології, анатомії, анестезіології, біохімії, венерології, вірусології, генетики, гігієни, дерматології, ендокринології, ерготерапії, імунології, кардіології, неврології, неонатології, нефрології, онкології, ортопедії, офтальмології, педіатрії, психології, пульмонології, реабілітації, ревматології, стоматології, травматології, трансплантології, урології, фармакології, фізичної терапії, фізіології, хірургії та інших медичних галузей.

Призначений для використання у практичній роботі лікарів, фізичних терапевтів, ерготерапевтів; освітньому процесі студентів, аспірантів медичних та багатогалузевих закладів освіти; у науковій діяльності.

Зауваження та пропозиції просимо надсилати на електронну адресу: kovalrostyslav@gmail.com.

А

- А – адреналін
- АА – апластична анемія
- АА – атеросклероз аорти
- ААД – антибіотико-асоційована діарея
- ААД – асистований аутогенний дренаж
- ААК – аномалія Арнольда-Кіарі
- ААП – антиаритмічні препарати
- АБ – аеробний біг
- АБ – антибіотик
- АБЕ – ацетобілий епітелій
- АБК – аортальна балонна контрапульсація
- АБЛА – алергічний бронхолегеневий аспергільоз
- АБП – антибактеріальний препарат
- АБТ – антибактеріальна терапія
- АВ – аденоїдні вегетації
- АВ – альвеолярна вентиляція
- АВ – атріовентрикулярний
- АВВ – атріовентрикулярна блокада
- АВВ – атріовентрикулярний вузол
- АВК – атріовентрикулярна комунікація
- АВЛ – альвеолярна вентиляція легень
- АВМ – артеріо-венозна мальформація
- АВСД – атріовентрикулярний септальний дефект
- АГ – ангиографія
- АГ – антиген
- АГ – артеріальна гіпертензія
- АГ – артеріальна гіпотензія
- АГ – атрофічний гастрит
- Аг Тр – агрегація тромбоцитів
- АГА – аутоімунна гемолітична анемія
- АГБ – аерогематичний бар'єр
- АГЛЗ – антигіпертензивні лікарські засоби
- АГП – амебний гнійник печінки
- АГП – антигемофільна плазма
- АГРР – антигенрозпізнавальний рецептор
- АГТ / АТ – аутогенне тренування
- АГТП – антигомтоксичні препарати

АГ – апарат Гольджи
АД – адреноблокатор
АД – алергодерматози
АД – антидепресанти
АД – артроскопічний дебрідмент
АД – атопічний дерматит
АД – аутогенний дренаж
АДГ – антидіуретичний гормон
АДПКН – аутосомно-домінантний полікістоз нирок
АДФ – аденозиндифосфат
АЕ – алкогольна епілепсія
АЕ – арахноенцефаліт
АЕ – аутоімунний енцефаломієліт
АЗ – алергічні захворювання
АЗ – аптечні заклади
АЗД – автоматичний зовнішній дефібрилятор
АЗД – аферентний зіничний дефект
АЗТ – азидотимідин
АЗФ – апарат зовнішньої фіксації
АІ – акустична імпедансометрія
АІ – ацетабулярний індекс
АІГ – аутоімунний гепатит
АІГА – аутоімунна гемолітична анемія
АІЗ – аутоімунне захворювання
АІТ – аутоімунний тиреоїдит
АК – актинічний кератоз
АК – алергічні кон'юнктивіти
АК – антагоністи кальцію
АК – антропогенні катастрофи
АК – аортальний клапан
АК – ацетабулярний кут
АКДП – адсорбована кашлюково-дифтерійно-правцева вакцина
АКЕ – абсолютна кількість еозинофілів
АКМІ – Австралійський класифікатор медичних інтервенцій
АКС – абдомінальний компартмент-синдром
АКС – асоційовані клінічні стани
АКТ – автокоагуляційний тест
АКТ – аксіальна комп'ютерна томографія

АКТ – артеріальний кров'яний тиск
АКТГ – адренокортикотропний гормон
АКУ – Асоціація кардіологів України
АКШ – аортокоронарне шунтування
АЛАКє – алактатна анаеробна ємність
АЛАКп – алактатна анаеробна потужність
Алд – альдостерон
АЛС – антилімфоцитарна сироватка
АЛТ – аланінамінотрансфераза
АЛФ – активність лужної фосфатази
АМ – альвеолярний макрофаг
АМ – атопічний марш
АМА – антимітохондріальні антитіла
АМА – аптечка медична автомобільна
АМАТ – амбулаторний моніторинг артеріального тиску
АМБП – антимікобактеріальний препарат
АМБТ – антимікобактеріальна терапія
АМЗІ – аптечка медична загальновійськова індивідуальна
АМК – амінокислоти
АМК – аномальна маткова кровотеча
АМо – амплітуда моди
АМП – адгезивний мостоподібний протез
АМП – антимікробні пептиди
АМП – антимікробні препарати
АМПП – аневризма міжпередсердної перегородки
АМР – антимікробна резистентність
АМТ – абсцеси малого таза
АМФ – аденозинмонофосфат
АН – анальгетична нефропатія
АН – аортальна недостатність
АНА – аналоги нуклеозидів ациклічні
АНА – антинуклеарні антитіла
АНГСК – асептичний некроз головки стегнової кістки
АНД – ангіоневрологічна допомога
АНІ – анаеробна неклостридіальна інфекція
АНП – аспіраційна негоспітальна пневмонія
АНПП – ациклічні нуклеозидні противірусні препарати
АНРР – активність надсегментарного рівня регуляції

АНС – автономна нервова система
АНФ – антинуклеарний фактор
АНЦС – антиноцицептивна система
АО – абдомінальне ожиріння
АО – антиоксиданти
Ао – аорта
АОА – антиокислювальна активність
АОЗ – антиоксидантний захист
АОП – активна ортостатична проба
АОП – аутоімунна офтальмопатія
АОС – антиоксидантна система
АП – адаптаційний потенціал
АП – акупунктура
АП – альвеококоз печінки
АП – аспіраційна пневмонія
АПГ – ангіопульмонографія
АПЗ – амбулаторно-поліклінічний заклад
АПЗ – амплітуда полімеризації згустку
АПІ – антиоксидантно-прооксидантний індекс
АПК – антигенпрезентувальна клітина
АПК – аргоноплазма коагуляція
АПКС – артеріальний підколінний компресійний синдром
АПУ – амбулаторно-поліклінічна установа
АПФ – ангіотензинперетворюючий фермент
АР – адаптаційна реакція
АР – адаптаційний резерв
АР – адренорецептори
АР – акустична ринометрія
АР – алергічний риніт
АР – аномалія розвитку
АР – аортальна регургітація
АРА – Американська ревматологічна асоціація
АРА – антагоністи рецепторів ангіотензину
АРВ – антиретровірусний
АРВР – аноректальні вади розвитку
АРІ – аноректальний індекс
АРК – аноректальний кут
АРМ – аноректальні мальформації

АРТ – антигомотоксична рефлексотерапія
АРТ – антиретровірусна терапія
АС – аденокарцинома стравоходу
АС – аортальний стеноз
АС – астеничний синдром
АС – астматичний синдром
АС – атрезія стравоходу
АС / АСА – анкілозуючий спондилоартрит
АСАТ – антиспермальні антитіла
АСГ – артросонографія
АСІТ – алергенспецифічна імунотерапія
АСК – ацетилсаліцилова кислота
АСМ – амбулаторія сімейної медицини
АСС – абсцес сальникової сумки
АССХ – атеросклеротична серцево-судинна хвороба
АСТ – аспаратамінотрансфераза
АСТ – астеничний компонент тривожності
АТ – абдомінальна травма
АТ – акустична тимпанометрія
АТ – ангіотензинові рецептори
АТ – антеторсія
АТ – антитіло
АТ – артеріальний тиск
АТд – діастолічний артеріальний тиск
АТЕС – аортальний тромбоемболічний синдром
АТЛЗ – аптечна технологія лікарських засобів
АТО – антитрипсинові одиниці
АТс – систолічний артеріальний тиск
АТср – середній артеріальний тиск
АТТ – Американське торакальне товариство
АТФ – аденозинтрифосфат
АТХ – анатомо-терапевтично-хімічна класифікація
АУ – аксональне ушкодження
АУК – антитілоутворювальна клітина
АФ – автофагосома
АФ – амбулаторний формуляр
АФА – антифосфоліпідні антитіла
АФІ – активний фармацевтичний інгредієнт

АФК – адаптивна фізична культура
АФК – активні форми кисню
АФН – активні форми нітрогену
АФО – активні форми кисню
АФО – анатомото-фізіологічні особливості
АФО – анатомото-функціональна область
АФП – анатомото-функціональний показник
АФС – антифосфоліпідний синдром
АХ – атопічний хейліт
АХ – ацетилхолін
АХБТ – антихелікобактерна терапія
АХЕП – антихолінергічні препарати
АХП – алкогольна хвороба печінки
АЦД – активний цикл дихання
АЦДТ – активний цикл дихальних технік
АЦС – антиретікулярна цитотоксична сироватка
АЦХ – ацетилхолінергіза
АЧА – аневризма черевної аорти
АЧП – абсцеси черевної порожнини
АЧР – активований час рекальцифікації
АЧТЧ – активований частковий тромбопластиновий час
АШ – анафілактичний шок
АШК – апарат штучного кровообігу
АШТР – асиметричні шийні тонічні рефлексії

Б

БА – біоелектрична активність
БА – бронхіальна астма
БАБ – бета-адреноблокатори
БАД – біологічно активна добавка
БАЗ – біологічно активна зона
БАЗ – бронхоальвеолярний змив
БАК – біохімічний аналіз крові
БАЛ – бронхоальвеолярний лаваж
БАР – біологічно активні речовини
БАР – біполярний афективний розлад
БАР – бронхоальвеолярна рідина
БАР – бронхоальвеолярний рак
БАС – бічний аміотрофічний склероз

БАТ – біологічно активна точка
ББ – бета-адреноблокатори
ББ – біфідобактерії
БВ – бактеріальний вагіноз
БВ – біологічний вік
БВ – бойова втома
БГ – біліарна гіпертензія
БГД – безглютенна дієта
БГКП – бактерії групи кишкової палички
БД – база даних
БД – біліарна дисфункція
БД – біологічна дія
БДВ – без додаткового визначення
БЕ – бронхоектази
БЕА – біоелектрична активність
БЕЕ – багатоформна ексудативна еритема
БЕН – білково-енергетична недостатність
БЕР – базальний електричний ритм
БЕС – біоелектрична стимуляція
БЕХ – бронхоектатична хвороба
БЗ – бактеріальні засоби
БЗ – біологічна зброя
БЗЗ – біологічний зворотний зв'язок
БЗОЛ – бронхоскопічне зменшення об'єму легени
БІК – блок інтенсивної кардіології
БІОС – блокуючий інтрамедулярний остеосинтез
БІС – біспектральний індекс
БК – базальні клітини
БК – бліда куля
БКА – балонна коронарна ангіопластика
БКГ – білкові карбонільні групи
БКК – блокатори кальцієвих каналів
БККШ – базально-клітинна карцинома шкіри
БКП – біокінематична пара
БКР – базальноклітинний рак шкіри
БКТ – бульбоекортикальний тракт
БЛД – бронхолегенева дисплазія
БМ – базальна мембрана

БМ – біоматеріал
БМІ – біомедична інженерія
БМІ – біомедична інформація
БМК – базальна мембрана клубочка
БМЛП – бар'єрні модифіковані лікарські плівки
БМШ – бімамарне шунтування
БН – блукаючий нерв
БО – бронхіальна обструкція
БОР – бойові отруйні речовини
БОС – бронхообструктивний синдром
БП – базисні препарати
БП – барабанна перетинка
БПА – біологічні патогенні агенти
БПД – біоповедінкове дослідження
БПЕ – багат шаровий плоский епітелій
БПЗП – базисні протизапальні препарати
БПП – біофізичний профіль плода
БПР – біпаріетальний розмір
БПС – біліопанкреатичне сполучення
БПТ – бойова психічна травма
БПТС – бойовий посттравматичний синдром
БПШ – біліопанкреатичне шунтування
БР – барорецептори
БРА – блокатори рецепторів ангіотензину
БРЧ – барорецепторна чутливість
БС – больовий синдром
БСЗ – без супутніх захворювань
БТ – базальна температура
БТ – базисна терапія
БТ – біліарний тракт
БТЕ – ближній тренувальний ефект
БТЛД – батарея тестів для оцінки лобної дисфункції
БУО – бляшкоутворююча одиниця
БЦЖ – бацила Кальметта-Герена
БЧСС – базальна частота серцевих скорочень

В

в/в – внутрішньовенно
в/м – внутрішньом'язово

в/с – внутрішньосерцево
ВА – вестибулярний апарат
ВААРТ – високоактивна антиретровірусна терапія
ВАБК – внутрішньоаортальна балонна контрапульсація
ВАГ – виражена артеріальна гіпотензія
ВАДХ – Всеукраїнська асоціація дитячих хірургів
ВА-ЕКМО – вено-артеріальна екстракорпоральна мембранна оксигенація
ВАІН – відділення анестезіології та інтенсивної терапії для новонароджених
ВАЛКА – великі аортолегеневі колатеральні артерії
ВАП – вентилятор-асоційована пневмонія
ВАР – варіаційний розмах
ВАТС – відеоасистована торакоскопія
ВАФК – Всеукраїнська асоціація фізичної медицини, реабілітації і курортології
ВАШ – візуальна аналогова шкала
ВБ – вроджені болі
ВБАСП – вроджена білатеральна аплазія сім'явиносної протоки
ВББ – вертебро-базилярний басейн
ВБЕ – вторинна бронхоектазія
ВБС – вертебро-базилярна система
ВБС – вертебро-базилярний синдром
ВБС – відеобронхоскопія
ВБТ – внутрішньобарабаний тиск
ВВ – великий вертлюг
ВВ – ворітна вена
ВВД – вегетативно-вісцеральна дисфункція
ВВ-ЕКМО – вено-венозна екстракорпоральна мембранна оксигенація
ВВІГ – внутрішньовенне введення імуноглобуліну
ВВЛ – відділення відновлювального лікування
ВВР – вроджена вада розвитку
ВВС – вроджена вада серця
ВВСД – вроджені вади серця у дорослих
ВВТ – вихідний вегетативний тонус
ВВХ – вертикальне відхилення хребта
ВГ – важкі гіпоглікемії

ВГ – вентральна грижа
ВГ – вентрикулографія
ВГ – військовий госпіталь
ВГ – вірусний гепатит
ВГ – вторинний гіперспленізм
ВГА – внутрішня грудна артерія
ВГД – вертикально-горизонтальна девіація
ВГК – великогомілкова кістка
ВГКНЗ – вроджена гіперплазія кори надниркових залоз
ВГЛ – великі гранулярні лімфоцити
ВГЛВ – внутрішньогрудні лімфовузли
ВГПТ – вторинний гіперпаратиреоз
ВД – вегетативна дисфункція
ВДАТ – варіабельність діастолічного артеріального тиску
ВДГ – вентральна дихальна група
ВДЕ – вперше діагностована епілепсія
ВДМ – висота дна матки
ВДС – великий дуоденальний сосочок
ВДШ – верхні дихальні шляхи
ВДШ – відстань “джерело – шкіра”
ВЕ – вагінальний епітелій
ВЕ – відростки епітеліоцитів
ВЕБ – вірус Епштейна-Барр
ВЕБ – водно-електролітний баланс
ВЕМ – велоергометр
ВЕМ – велоергометрія
ВЕМД – відділення екстреної медичної допомоги
ВЕП – втрата епітеліального прикріплення
ВЕРХ – високоефективна рідинна хроматографія
ВЖК – вільні жирні кислоти
ВЗ – вегетативне забезпечення
ВЗК – виразкові захворювання кишківника
ВЗП – викликані зорові потенціали
ВІ – вегетативний індекс
ВІ – вірусна інфекція
ВІД – вторинний імунодефіцит
ВІДС – вторинний імунодефіцитний стан
ВІК – вегетативний індекс Кердо

ВІК – відділ з інфекційного контролю
ВІЛ – вірус імунодефіциту людини
ВІП – вазоактивний інтестинальний пептид
ВІП – відносний імунологічний потенціал
ВІТ – відділення інтенсивної терапії
ВК – верхній кuartиль
ВК – виразковий коліт
ВК – вроджена клишоногість
ВКЕ – відеокапсульна ендоскопія
ВКЗ – відхідниково-куприкова зв'язка
ВКК – велике коло кровообігу
ВКП – внутрішньоаортальна контрапульсація
ВКС – вентральний коригувальний спондилодез
ВЛ – відновне лікування
ВЛЕ – військово-лікарська експертиза
ВЛІ – вільний лептиновий індекс
ВЛІІ – внутрішньолікарняна інфекція
ВЛК – військово-лікарська комісія
ВЛОК – внутрішньовенне лазерне опромінення крові
ВЛЯ – вентролатеральне ядро
ВМ – вироби медичні
ВМ – військова медицина
ВМА – верхня мозочкова артерія
ВМА – Всесвітня медична асоціація
ВМГ – військовий мобільний госпіталь
ВМГ – внутрішньомозкова гематома
ВМД – військово-медичний департамент
ВМД – вікова макулярна дегенерація
ВМД – вторинна медична допомога
ВМІ – внутрішньоматкова інсемінація
ВМК – високомолекулярний кініноген
ВМК – внутрішньоматковий контрацептив
ВМК – внутрішньомозкові крововиливи
ВМКЦ – військовий медичний клінічний центр
ВМЛ – військова медична лабораторія
ВМП – вироби медичного призначення
ВМС – внутрішньоматкова спіраль
ВМС – внутрішньоматкові системи

ВМСД – вторинна медико-санітарна допомога
ВМУ – військове медичне управління
ВН – вірусне навантаження
ВНД – вища нервова діяльність
ВНС – вегетативна нервова система
ВООЗ – Всесвітня організація охорони здоров'я
ВОР – вестибулоокулярні рефлекси
ВОР – внутрішньоочна рідина
ВОСТ – внутрішньоочне стороннє тіло
ВОГ – внутрішньоочний тиск
ВОХ – венооклюзивна хвороба
ВП – варіаційна пульсометрія
ВП – вестибулярна пароксизмія
ВП – викликані потенціали
ВП – вихідне положення
ВП – внутрішньолікарняна пневмонія
ВП – вроджена пневмонія
ВП – вузликівий периартеріїт
ВПВ – велика підшкірна вена
ВПВ – верхня порожниста вена
ВПГ – вірус простого герпесу
ВПГЛ – віруси парагрипу людини
ВПГТ – внутрішньопорожнинна гамма-терапія
ВПЛ – вірус папіломи людини
ВПМ – внутрішня погранична мембрана
ВПНР – відношення правдоподібності при негативному
результаті тестування
ВППР – відношення правдоподібності при позитивному
результаті тестування
ВПР – вегетативний показник ритму
ВПРС – вторинно прогресуючий розсіяний склероз
ВПХ – військово-польова / воєнно-польова хірургія
ВПХ – внутрішньопечінковий холестаз
ВР – варіаційний розмах
ВР – вегетативна реактивність
ВР – високий ризик
ВР – відносний ризик
ВР – вільні радикали

ВР – віртуальна реальність
ВРВ – варикозне розширення вен
ВРВС – варикозне розширення вен стравоходу
ВРГТ – відділення реанімації та інтенсивної терапії
ВРП – величина ранкового підйому
ВРПО – вільнорадикальне перекисне окислення
ВРТ – вакуумрефлексотерапія
ВРХ – вітреоретинальна хірургія
ВС – вагінальний секрет
ВС – вестибулярна система
ВС – вроджений сифіліс
ВСА – внутрішня сонна артерія
ВСАТ – варіабельність систолічного артеріального тиску
ВСВ – внутрішній сфінктер відхідника
ВСВІ – ворітно-селезінковий венозний індекс
ВСД – вегетативно-судинна дисфункція
ВСД – вентрикулосептальний дефект
ВСК – відновлення спонтанного кровообігу
ВСП – верхньоостравохідна позиція
ВСП – варіабельність серцевого ритму
ВСШ – верхні сечові шляхи
ВТ – вегетативний тонус
ВТ – високотонова терапія
ВТ – вібротерапія
ВТ – відділення трансфузіології
ВТГТ – внутрішньотканинна гамма-терапія
ВТЕ – венозний тромбоемболізм
ВТЛШ – вихідний тракт лівого шлуночка
ВТПШ – вихідний тракт правого шлуночка
ВТС – відеоторакоскопія
ВТС – відносна товщина стінок
ВТС – вірусне транспортне середовище
ВТУ – венозні тромбоемболічні ускладнення
ВТФ – варикотромбофлебіт
ВУ – внутрішньоутробний
ВУІ – внутрішньоутробне інфікування
ВУЛТ – Всеукраїнське лікарське товариство
ВХ – виразкова хвороба

ВХ – внутрішньопечінковий холестаза
ВХДПК – виразкова хвороба дванадцятипалої кишки
ВХЕ – відкрита холецистектомія
ВХНК – варикозна хвороба нижніх кінцівок
ВХО – вторинна хірургічна обробка
ВХС – відкрита холецистектомія
ВХШ – виразкова хвороба шлунка
ВЧГ – внутрішньочеревна гіпертензія
ВЧГ – внутрішньочерепна гіпертензія
ВЧМТ – відкрита черепно-мозкова травма
ВЧТ – внутрішньочеревний тиск
ВШ – відношення шансів
ВШК – внутрішньошлуночкові крововиливи
ВЩ – верхня щелепа
ВЯВ – внутрішня яремна вена

Г

ГА – гемолітичні анемії
ГА – герпес-асоційований
ГА – гіперандрогенія
ГА – грязьові аплікації
ГАБЕЕ – герпес-асоційована багатформна ексудативна еритема
ГАГ – глікозаміноглікани
ГАС – гази артеріальної крові
ГАМК – гамма-аміномасляна кислота
ГБ – головний біль
ГБД – гепатобіліарна дисфункція
ГБМ – гнійні бактеріальні менінгіти
ГБН – головний біль напруження
ГБО – гіпербарична оксигенація
ГБС – гепатобіліарна система
ГБТ – графік базальної температури
ГВ – геморагічний васкуліт
ГВ – герпесвіруси
ГВ – гестаційний вік
ГВ – грудне вигодовування
ГВВ – госпіталь ветеранів війни
ГВІ – герпесвірусні інфекції
ГВКГ – Головний військовий клінічний госпіталь

ГВМКЦ – Головний військово-медичний клінічний центр
ГГ – гіпогонадізм
ГГ – гострий гепатит
ГГН – гіпоталамо-гіпофізарно-наднирковий
ГГН – гострий гломерулонефрит
ГГНС – геморагічна гарячка з нирковим синдромом
ГГО – гострий гематогенний остеомієліт
ГГТ – гамма-глутамілтрансфераза
ГГЦ – гіпергомоцистеїнемія
ГД – гастродуоденіт
ГД – гемодіаліз
ГД – геморагічний діатез
ГД – гістологічне дослідження
ГД – група дослідження
ГДД – гранично допустима доза
ГДЗ – гастродуоденальна зона
ГДК – гранично допустима концентрація
ГДН – гостра дихальна недостатність
ГДП – гігієна дітей та підлітків
ГДСО – гастродуоденальна слизова оболонка
ГЕ – генітальний ендометріоз
ГЕ – герпетичний енцефаліт
ГЕ – гіпереозинофілія
ГЕ – глютеніова ентеропатія
ГЕА – гепатико-ентероанастомоз
ГЕБ – гематоенцефалічний бар'єр
ГЕПД – група екстреної психіатричної допомоги
ГЕРХ – гастроезофагеальна рефлюксна хвороба
ГЕС – гіпереозинофілія сімейна
ГЕС – гіпереозинофільний синдром
ГЕС – гладка ендоплазматична сітка
ГЕС – гранулярна ендоплазматична сітка
ГЗ – гіпотермічне зберігання
ГЗ – гострі захворювання
ГЗ – гострого зору
ГЗ – громадське здоров'я
ГЗН – гарячка Західного Нілу
ГЗН – голівка зорового нерва

ГЗП – гострий запальний процес
ГЗС – гостра затримка сечовивпускання
ГЗСГ – глобулін, зв'язуючий статеві гормони
ГЗТМ – гіперпроліферативні захворювання тіла матки
ГЗУ – гнійно-запальні ускладнення
ГІ – геморагічний інсульт
ГІ – герпетична інфекція
ГІ – гігієнічний індекс
ГІ – гіперінсулінемія
ГІ – глікемічний індекс
ГІЕ – гіпоксично-ішемічна енцефалопатія
ГІІ – гострий ішемічний інсульт
ГІМ – гострий інфаркт міокарда
ГІП – гостра інтерстиціальна пневмонія
ГІС – гастроінтестинальний синдром
ГІС – госпітальна інформаційна система
ГІТ – гепарин-індукована тромбоцитопенія
ГІТС – гастроінтестинальна терапевтична система
ГІХС – гостра ішемічна хвороба серця
ГК – гепариновий кофактор
ГК – гіалуронова кислота
ГК – гіпертензивний / гіпертонічний криз
ГК – гострий карієс
ГК – грудна клітка
ГКГ – генералізований катаральний гінгівіт
ГКГС – головний комплекс гістосумісності
ГКІ – гостра кишкова інфекція
ГКМП – гіпертрофічна кардіоміопатія
ГКН – гостра кишкова непрохідність
ГКП – гігантоклітинна пухлина
ГКР – гіперкінетичний розлад
ГКС – глюкокортикостероїди
ГКС – гострий коронарний синдром
Г-КСФ – гранулоцитарний колонієстимулюючий фактор
ГКТ – гідрокінезотерапія
ГКХ – гострий калькульозний холецистит
ГКЦ – гепатоцелюлярна карцинома
ГЛ – гіперінфляція легень

ГЛ – гострий ларингіт
ГЛ – гострий лейкоз
ГЛЗ – готові лікарські засоби
ГЛЗФ – гостра лейкемія змішаного фенотипу
ГЛЛ – гостра лімфобластна лейкемія
ГЛЛ – гострий лімфобластний лейкоз
ГЛЛ – гострий лімфоїдний лейкоз
ГЛС – гемілицевий спазм
ГЛС – гепатолієнальний синдром
ГЛТ – гастро-ларингеальна трубка
ГЛФ – готова лікарська форма
ГЛШ – гіпертрофія лівого шлуночка
ГМ – головний мозок
ГМ – грудне молоко
ГМ-КСФ – гранулоцитарно макрофагальний колонієстимулюючий фактор
ГМЛ – гостра мієлобластна лейкемія
ГМЛ – гострий мієлобластний лейкоз
ГМЛ – гострий мієлоїдний лейкоз
ГМО – генетично модифікований організм
ГМС – гіпермобільний синдром
ГН – гломерулонефрит
ГН – глюкоза натще
ГНГ – гостра нормоволемічна гемодилуція
ГНД – гостра ниркова дисфункція
ГНН – гостра ниркова недостатність
ГНПН – гострий неускладнений пієлонефрит
ГНР – групи найвищого ризику
ГНТ – гіперчутливість негайного типу
ГНЦ – гострий неускладнений цистит
ГО – гематогенний остеомієліт
ГО – гостре отруєння
ГОБ – гострий обструктивний бронхіт
ГОГ – гостра обструктивна гідроцефалія
ГоПІ – гомілково-плечовий індекс
ГП – генералізований пародонтит
ГП – генераторний потенціал
ГП – генітальний пролапс

ГП – гідроліпідна плівка
ГП – гіперінтенсивний пневмоніт
ГП – глутатіонпероксидаза
ГП – глюкоза плазми
ГП – гормональні процеси
ГП – госпітальна пневмонія
ГП – гострий панкреатит
ГПЗ – гіперплазія передміхурової залози
ГПІ – гематологічний показник інтоксикації
ГПК – глибина пародонтальних кишень
ГПМК – гостре порушення мозкового кровообігу
ГПН – глюкоза плазми натще
ГПН – гостра печінкова недостатність
ГПН – гостре пошкодження нирок
ГПП – головна панкреатична протока
ГпР – гіпореактивний
ГПР – гострий психічний розлад
ГПР – групи підвищеного ризику
ГПрЛ – гіперпролактинемія
ГПС – гепато-пульмональний синдром
ГПСР – гальмівний постсинаптичний потенціал
ГПТ – гальванопелоїдотерапія
ГПТ – гіперпаратиреоз
ГПШ – гіпертрофія правого шлуночка
ГР – гіперреактивний
ГР – гіпертонічний розчин
ГР – гормон росту
ГР – гормон-рецептор
Гр – грей
ГРВІ – гостра респіраторна вірусна інфекція
ГРДС – гострий респіраторний дистрес-синдром
ГРЕМ – гострий розсіяний енцефаломієліт
ГрЕС – гранулярна ендоплазматична сітка
ГРЗ – гострі респіраторні захворювання
ГРІ – гостра респіраторна інфекція
ГРС – гепато-ренальний синдром
ГРС – гостра реакція на стрес
ГРТ – голкорексфлексотерапія

ГС – гіпертензивний синдром
ГСВ – глибока стегнова вена
ГСГ – гістеросальпінгографія
ГСЕН – гострий симптоматичний епілептичний напад
ГСК – гемопоетичні стовбурові клітини
ГСК – головка стегнової кістки
ГСКС – гістеросальпінго-контрастна сонографія
ГСЛГ – гострий стенозуючий ларинготрахеїт
ГСМ – гіперактивний сечовий міхур
ГСМ – глибока стимуляція мозку
ГСН – генералізований судомний напад
ГСН – гостра серцева недостатність
ГСО – гострий середній отит
ГСПП – гіпоталамічний синдром пубертатного періоду
ГСП – гострий стресовий розлад
ГСТ – Гарвадський степ-тест
ГСТ – гіперчутливість сповільненого типу
ГТ – гіпотиреоз
ГТ – гірудотерапія
ГТ – гонадотропін
ГТ – градієнт тимпанограми
ГП – гемотрансмисивні інфекції
ГПН – гострий тубулоінтерстиціальний нефрит
ГН – гострий тубулонефроз
ГТР – генералізований тривожний розлад
ГТТ – глюкозотолерантний тест
ГУ – гіперурикемія
ГУН – гостре ураження нирок
ГУС – гемолітико-уремічний синдром
ГУТ – гіперчутливість уповільненого типу
ГФ – гемофілія
ГФ – гіпсова фіксація
ГФІ – глікозил-фосфатидилінозитол
ГХ – гіпертонічна хвороба
ГХ – гірська хвороба
ГХЕ – гіперхолестеринемія
ГХН – гемолітична хвороба новонароджених
ГЦ – гомоцистеїн

ГЦД – гестаційний цукровий діабет
ГЦК – гепатоцелюлярна карцинома
ГЧ – гіперчутливість
ГЧГ – гортанна частина глотки
ГЧНТ – гіперчутливість негайного типу
ГЧСТ – гіперчутливість сповільненого типу

Д

д/в – довенно
ДА – дексаметазоновий артроз
ДА – дихальна аритмія
ДА – діагностика ангіопатій
ДА – дофамін
ДАД – дефіцит аденозиндезамінази
ДАЕ – дитяча абсансна епілепсія
ДАІ – дозовані аерозольні інгалятори
ДАН – діабетична автономна нейропатія
ДАНС – діабетична автономна нейропатія серця
ДАТ – діастолічний артеріальний тиск
ДАУ – дифузне аксональне ушкодження
ДБФ – дибутилфталат
ДВ – дихальна вправа
ДВЗ – дисеміноване внутрішньосудинне згортання
ДВЛ – допоміжна вентиляція легень
ДВП – дисемінація вогнищ у просторі
ДВП – дистальний відділ передпліччя
ДВС – дисвегетативний синдром
ДВТК – дистальний відділ товстої кишки
ДВЧ – дисемінація вогнищ у часі
ДГ – дихальна гімнастика
ДГПЗ – доброякісна гіперплазія передміхурової залози
ДГТ – дистанційна гамма-терапія
ДД – дієтична добавка
ДД – долікарська допомога
ДДГ – дорсальна дихальна група
ДДД – допустима добова доза
ДДЗ – дегенеративно-дистрофічні захворювання
ДДРЕ – доброякісна дитяча роландична епілепсія
ДДС – діадинамічні струми

ДЕ – дисциркуляторна енцефалопатія
ДЕЗД – доброякісні епілептиформні зміни дитинства
ДЕН – дозорний епідеміологічний нагляд
ДЕПД – доброякісні епілептиформні порушення дитинства
ДЕС – діагностика емоційного стресу
ДЕФ – дифузний еозинофільний фасциїт
ДЕхоКГ – доплерехокардіографія
ДЕШМ – дисплазія епітелію шийки матки
ДЖВШ – дискінезія / дисфункція жовчовивідних шляхів
ДЖМ – дискінезія / дисфункція жовчного міхура
ДЗ – дезінфекційні засоби
ДЗ – дерматологічні захворювання
ДЗ – дуоденальне зондування
ДЗЗ – дифузійнозважені зображення
ДЗЛ – дифузійна здатність легенів
ДЗН – диск зорового нерва
ДЗП – дифузні захворювання печінки
ДІ – діагностичний інтервал
ДІ – діастолічний індекс
ДІ – добовий індекс
ДІ – довірчий інтервал
ДІВ – джерела іонізуючого випромінювання
ДІД – добовий індекс діастолічний
ДІП – діти з інтелектуальними порушеннями
ДіП – догляд і підтримка
ДІС – добовий індекс систолічний
ДІЯЖ – дерматологічний індекс якості життя
ДК – динамометрія кистьова
ДК – дихальний коефіцієнт
ДК – дієтові кон'югати
ДК – довга кістка
ДКА – діабетичний кетоацидоз
ДКІ – дикротичний індекс
ДКЛ – дитяча клінічна лікарня
ДКМП – дилатаційна кардіоміопатія
ДКТ – добровільне консультування та тестування
ДЛ – дільнична лікарня
ДМ – дерматоміозит

ДМ – доказова медицина
ДМАТ – добове монітування артеріального тиску
ДМВ – діабет, пов'язаний з муковісцидозом
ДММТ – дуже мала маса тіла при народженні
ДМН – дисметаболічна нефропатія
ДМПП – дефект міжпередсердної перегородки
ДМС – дистальний міжфаланговий суглоб
ДМХ – дециметрові хвилі
ДМШП – дефект міжшлуночкової перегородки
ДН – дихальна недостатність
ДН – діабетична нейропатія
ДН – дійсно негативний
ДНЗ – дифузний нетоксичний зуб
ДНЗТ – діалізна ниркова замісна терапія
ДНК – дезоксирибонуклеїнова кислота
ДНС – давність настання смерті
ДО – дихальний об'єм
ДОА – деформуючий остеоартроз
ДОЗ – департамент охорони здоров'я
ДОКСА – дезоксикортикостерон-ацетат
ДОП – доконтактна профілактика
ДОРА – дефекти опорно-рухового апарату
ДОФА – діоксифенілаланін
ДП – діагностика за пульсом
ДП – дійсно позитивний
ДПД – дискоординація пологової діяльності
ДПК – дванадцятипала кишка
ДПМЗ – диференціальний поріг м'язового зусилля
ДПН – діабетична полінейропатія
ДПН – додаткові пазухи носа
ДППЗ – доброякісне пароксизмальне позиційне запаморочення
Дптр – діоптрія
ДР – дихальні розлади
ДР – діабетична ретинопатія
ДР – допоміжна речовина
ДР – допустимі рівні
ДРА – двоенергетична рентгенівська абсорбціометрія
ДРЛЗ – Державний реєстр лікарських засобів

ДРО – діастолічний резервний об'єм
ДРП – дихальні рухи плода
ДРП – діабетична ретинопатія
ДРРО – десенсибілізація та репроцесуалізація рухом очей
ДРСГ – динамічна реносцинтиграфія
ДРТ – допоміжні репродуктивні технології
ДС – денний стаціонар
ДС – диспансерне спостереження
ДС – дихальна система
ДС – діагностична специфічність
ДС – довжина стегна
ДСА – дигітальна субстракційна ангіографія
ДСанПіН – державні санітарні правила і норми
ДСВП – довголатентні слухові викликані потенціали
ДСЕН – державний санітарно-епідеміологічний нагляд
ДСМКУ – Державна служба медицини катастроф України
ДСН – державні санітарні норми
ДСО – дисфункція сфінктера Одді
ДСП – денний стаціонар поліклінік
ДСП – державні санітарні правила
ДСТ – дисплазія сполучної тканини
ДТ – дзеркальна терапія
ДТ – дисемінований туберкульоз
ДТ – довжина тіла
ДТД – довготривала депресія
ДТЗ – дифузний токсичний зоб
ДТЛА – діастолічний тиск в легеневій артерії
ДТМ – діагностична точність методу
ДФЛЗ – державний формуляр лікарських засобів
ДФН – дозоване фізичне навантаження
ДФРА – двофотонна рентгенівська абсорбціометрія
ДФУ – Державна фармакопея України
ДЦ – діабетична цистопатія
ДЦП – дитячий церебральний параліч
ДЧ – діагностична чутливість
ДЧГХ – діти, котрі часто та тривало хворіють
ДШ – дихальні шляхи
ДШВЛ – допоміжна штучна вентиляція легенів

Е

- Е – епілесія
- Е – естрадіол
- Е – естріол
- Е(Ш)МД – екстрена (швидка) медична допомога
- ЕА – електрична активність
- ЕА – епідуральна анестезія
- ЕА – епідуральний адгезіоліз
- ЕАБП – електрична активність без пульсу
- ЕАП – електроакупунктура
- ЕАШ – електрична активність шкіри
- ЕБ – еластичне бинтування
- ЕБС – епігастральний больовий синдром
- ЕВ – емоційне вигорання
- ЕВК – екстравазальна компресія
- ЕВЛК – ендовенозна лазерна коагуляція
- ЕВФ – екіпресорно-вентиляційна функція
- ЕГ – експериментальна група
- ЕГ – еластографія
- ЕГ – електрограма
- ЕГ – есенціальна гіпертензія
- ЕГДС – езофагогастродуоденоскопія
- ЕГК – екскурсія грудної клітки
- ЕГК – еуглікемічний гіперінсулінемічний клемп-тест
- ЕГП – екстрагенітальна патологія
- ЕД – електропунктурна діагностика
- ЕД – емоційний дискомфорт
- ЕД – ендотеліальна дисфункція
- ЕД – еректильна дисфункція
- ЕДЗН – ексавація диска зорового нерва
- ЕДК – енергетичне доплерівське картування
- ЕДК – епіфізарно-діафізарний кут
- ЕДС – Елерса-Данлоса синдром
- ЕДТК – етилендіамінтетраоцтова кислота
- ЕЕГ – електроенцефалограма
- ЕЕТ – еквівалентно-ефективна температура
- ЕЗВД – ендотелійзалежна вазодилатація
- ЕІ – ендогенна інтоксикація

ЕІ – ендогенний інсулін
ЕІ – еозинофільний індекс
ЕІІ – еритроцитарний індекс інтоксикації
ЕІТ – електроімпульсна терапія
ЕК – екстракорпоральний контур
ЕК – ендотеліальні клітини
ЕКБ – еозинофільний катіонний білок
ЕКГ – електрокардіограма
ЕКГ – електрокардіографія
ЕКД – екстракорпоральна детоксикація
ЕКЗ – екстракорпоральне запліднення
ЕКЗ-ПЕ – екстракорпоральне запліднення з переносом ембріону
ЕКМЗ – екстракорпоральні методи зігрівання
ЕКМО – екстракорпоральна мембранна оксигенація
ЕКС – екстракраніальні судини
ЕКС – електрокардіостимулятор
ЕКС – електрокардіостимуляція
ЕКС – електростимуляція
ЕКТ – електроконвульсивна терапія
ЕКХ – епітеліальний копчиковий хід
ЕКЯ – ендометріюїдні кісти яйників
ЕЛОК – екстракорпоральне лазерне опромінення крові
ЕМ – електронна мікроскопія
ЕМ – електронний мікроскоп
ЕМ – енцефаломієліт
ЕМА – електронний медичний архів
ЕМВ – електромагнітне випромінювання
ЕМГ – електроміограма
ЕМГ – електроміографія
ЕМЕ – етапи медичної евакуації
ЕМК – електронна медична картка
ЕММТ – екстремально мала маса тіла
ЕМП – екстрацелюлярний матрикс печінки
ЕМП – електромагнітне поле
ЕМПРНП – енцефаломієло-полірадикулонейропатія
ЕН – еквівалентне напруження
ЕН – ендотрахеальний наркоз
ЕН – епідеміологічний нагляд

ЕН – епілептичний напад
ЕНГ – електроністагмографія
ЕНМГ – електронейроміографія
ЕНП – ефективний нирковий плазмоток
ЕНПЗ – екзокринна недостатність підшлункової залози
ЕОГ – електроокулограма
ЕОГ – електроольфактограма
ЕОД – електроодонтодіагностика
ЕоЕ – еозинофільний езофагіт
ЕОЗ – електронна охорона здоров'я
ЕОП – електронно-оптичний перетворювач
ЕОП – ендогенні опіюїдні пептиди
ЕОС – ендогенні опіюїдні системи
ЕП – електричні потенціали
ЕП – електропунктура
ЕП – ембріональні пухлини
ЕП – епідемічний процес
ЕПД – електропунктурна діагностика
ЕПМЗ – електронні персональні медичні записи
ЕПН – ендоскопічна портальна нуклеоектомія
ЕПО – еритропоетин
ЕПР – ендоплазматичний ретикулум
ЕПС – ендоплазматична сітка
ЕПСТ – ендоскопічна папілосфінктеротомія
Ер – еритроцити
ЕРГ – електроретинограма
ЕрМ – еритроцитарна маса
ЕРП – ефективний рефрактерний період
ЕРС – електрорушійна сила
ЕРТ – електрорефлексотерапія
ЕРФ – епідермальний ростовий фактор
ЕРХПГ – ендоскопічна ретроградна холангіопанкреатографія
ЕС – екстрасистолія
ЕС – ендотеліальна система
ЕС – епілептичний синдром
ЕСДН – електронна система доставки нікотину
ЕСК – ембріональні стовбурові клітини
ЕСО – ексудативний середній отит

ЕСОЗ – електронна система охорони здоров'я
ЕСРП – емоційна складова розумової працездатності
ЕСРС – електронспиноворезонансна спектроскопія
ЕСТ – електросудомна терапія
ЕТ – ерготерапевт
ЕТ – есенціальна тромбоцитемія
ЕТ – ефективна температура
ЕТ / ОТ – ерготерапія / окупаційна терапія
ЕТА – ендотрахеальний аспірат
ЕТКП – ентеротоксигенні кишкові палички
ЕТТ – ендотрахеальна трубка
ЕУ – екскреторна урограма
ЕУ – екскреторна урографія
ЕУХЛ – екстракорпоральна ударно-хвильова літотрипсія
ЕФ – електрофорез
ЕФГДС – езофагогастродуоденоскопія
ЕФД – електрофізіологічне дослідження
ЕФЛ – есенціальні фосфоліпіди
ЕФР – епідермальний фактор росту
ЕФТ – ефективний фільтраційний тиск
ЕХ – ентеральне харчування
ЕхоЕГ – ехоенцефалографія
ЕхоКГ – ехокардіографія
ЕХР – екзогенні хімічні речовини
ЕЧ – етіологічна частка
ЕШМ – епітелій шийки матки
ЕШП – електрошкірне подразнення
ЕШТ – електрошокова терапія

Є

ЕААКІ – Європейська академія алергології та клінічної імунології
ЕАПД – Європейська асоціація паліативної допомоги
ЕАУ – Європейська асоціація урологів
ЕІСОЗ – єдина інформаційна система охорони здоров'я
ЕСК – Європейська спілка кардіологів

Ж

ЖА – життєва активність
ЖВС – жовчовивідна система

ЖВШ – жовчовивідні шляхи
ЖСЛ – життєва ємність легень
ЖЗ – життєздатність
ЖК – жіноча консультація
ЖК – жовчні кислоти
ЖКМТ – жировий компонент маси тіла
ЖКС – жінки комерційного сексу
ЖКХ – жовчнокам'яна хвороба
ЖМ – жовчний міхур
ЖН – жувальне навантаження
ЖРВ – жінки репродуктивного віку
ЖСБ – жінки секс-бізнесу

З

ЗАК – загальний аналіз крові
ЗАР – зниження абсолютного ризику
ЗАРМ – задня активна риноманометрія
ЗАС – загальний аналіз сечі
ЗАС – зовнішній анальний сфінктер
ЗБ – змішаний біль
ЗБМ – зовнішня базальна мембрана
ЗБО – зворотність бронхіальної обструкції
Зв – зіверт
ЗВІД – загальний варіабельний імунodefіцит
ЗВІН – загальна варіабельна імунна недостатність
ЗВП – зоровий викликаний потенціал
ЗВУР – затримка внутрішньоутробного розвитку
ЗГ – зона гіпертрофії
ЗГЕ – зовнішній генітальний ендометріоз
ЗГМ – забій головного мозку
ЗГМ – зціджене грудне молоко
ЗГТ – замісна гормональна терапія
ЗД – засоби догляду
ЗД – затримка дихання
ЗДА – залізодефіцитна анемія
ЗДВ – затримка дихання на вдиху / проба Штанге
ЗДВид – затримка дихання на видиху / проба Генчі
ЗДЗН – застійний диск зорового нерва
ЗЄЛ – загальна ємність легень

- ЖКТ – загальна жовчна протока
- З – загальне здоров'я
- ЗЗ – зважені зображення
- ЗЗС – загальна залізоzv'язувальна здатність
- ЗК – запальні захворювання кишківника
- ЗКОМТ – запальні захворювання органів малого тазу
- ЗП – запальні захворювання пародонту
- З – загальний індекс
- ЗВ – запліднення ін-вітро
- ЗЕФ – зустрічний імуоелектрофорез
- ЗЗ – засоби індивідуального захисту
- ЗЗОД – засоби індивідуального захисту органів дихання
- ЗКВ – загальна клубова вена
- ЗК – захист та контроль інфекції
- ЗКЛ – змішана культура лімфоцитів
- ЗКС – задній коригувальний спондилодез
- ЗЛМА – загальний людський мозковий антиген
- ЗЛП – зовнішні лікворні простори
- ЗМА – задня мозкова артерія
- ЗМС – загальна метаболічна сміть
- ЗМП – змінне магнітне поле
- ЗМР – затримка мовленнєвого розвитку
- ЗМС – зовнішній масаж серця
- ЗМЧ – загальне мікробне число
- ЗН – злоякісні новоутворення
- ЗНМ – загальний недорозвиток мовлення
- ЗНМА – задня нижня мозочкова артерія
- ЗНПЗ – зовнішньосекреторна недостатність підшлункової залози
- ЗНШ – злоякісні новоутворення шкіри
- ЗО – залишковий об'єм
- ЗО – захисний одяг
- ЗОб – загальна оцінка болю
- ЗОЗ – заклад охорони здоров'я
- ЗОМТ – запалення органів малого тазу
- ЗП – задній прохід
- ЗП – зорова перцепція
- ЗПА – загальна протеолітична активність
- ЗПА – захворювання периферичних артерій

ЗПМ – зовнішня погранична мембрана
ЗПО – загальний периферичний опір
ЗПР – затримка психічного розвитку
ЗПСМ – загальна практика – сімейна медицина
ЗПСП – збуджувальний постсинаптичний потенціал
ЗПТ – замісна підтримувальна терапія
ЗПФР – затримка постнатального фізичного розвитку
ЗРВ – загальнорозвиваючі вправи
ЗРП – затримка розвитку плода
ЗС – залишкова сеча
ЗСА – загальна сонна артерія
ЗСА – задня сполучна артерія
ЗСВ – загальна стегнова вена
ЗСВК – задне стегно внутрішньої капсули
ЗСЖ – здоровий спосіб життя
ЗСЗ – загальний стан здоров'я
ЗСК – заклади служби крові
ЗСНПЗ – зовнішньосекреторна недостатність підшлункової залози
ЗСО – зони санітарної охорони
ЗСР – затримка статевого розвитку
ЗСФПЗ – зовнішньосекреторна функція підшлункової залози
ЗСХ – загальний стан хворого
ЗСХ – зовнішній слуховий хід
ЗТ – зворотна транскриптаза
ЗТВП – захворюваність з тимчасовою втратою працездатності
ЗТГК – закрита травма грудної клітки
ЗТЖ – закрита травма живота
ЗТПФ – замісна терапія ферментами
ЗТР – затримка темпів росту
ЗУСДМЦ – Західноукраїнський спеціалізований дитячий медичний центр
ЗФН – залишкова функція нирок
ЗФП – загальна фізична підготовка
ЗФПр – загальна фізична працездатність
ЗФС – загальний фізичний стан
ЗХ / ЗХС – загальний холестерин
ЗЦМ – загальний центр мас

ЗЧМГ – закрита черепно-мозкова травма

ЗЧЯ – задня черепна ямка

ЗШ – зменшення шкоди

ЗШМ – захворювання шийки матки

ЗЩА – зубощелепна аномалія

ЗЩД – зубощелепна ділянка

ЗЩД – зубощелепні деформації

ЗЯШ – зовнішній ядерний шар

Й

ЙДЗ – йододефіцитні захворювання

І

І – інсулін

ІА – інгаляційна анестезія

ІА – індекс адаптації

ІА – індекс алергізації

ІА – інфекційний артрит

ІАА – інсулінові аутоантитіла

ІАН – індекс активності нейтрофілів

ІАП – інгібітор активатора плазміногену

ІАПФ – інгібітори ангіотензинперетворюючого ферменту

ІАР – інтермітуючий алергічний риніт

ІБ – імунний блот

ІБ – імуноблотинг

ІБ – інсультний блок

ІБ – інтенсивність болю

ІБП – імунобіологічні препарати

ІВ – імунна відповідь

ІВ – індекс видужання

ІВ – іонізуюче випромінювання

ІВГ – ідіопатична внутрішньочерепна гіпертензія

ІВК – інтравентрикулярний крововилив

ІВЛ – інвазивна вентиляція легень

ІВО – інфравезикальна обструкція

ІВР – індекс вегетативної рівноваги

ІВСР – індекс ваго-симпатичної рівноваги

ІГ – індекс гігієни

ІГ – індекс гіпоксії

ІГ – інтермітуюча гіпоксія

ІГА – індекс гістологічної активності
ІГВВ – імуноглобуліни для внутрішнього введення
ІГЕ – ідіопатична генералізована епілепсія
ІГІ – індекс гігієни імплантатів
ІГІ – інтегральні гематологічні індекси
ІГКС – інгаляційні глюкокортикостероїди
ІГР – індекс гормональної рівноваги
ІГСТ – індекс Гарвардського степ-тесту
ІГХ – імуногістохімія
ІГХД – імуногістохімічне дослідження
ІД – іmunні дисфункції
ІД – імунодепресанти
ІД – імунодефіцит
ІД – індекс дозрівання
ІДК – індивідуальний дозиметричний контроль
ІдМТ – ідеальна маса тіла
ІДО – індекс дентальної оклюзії
ІДП – індивідуальні дані пацієнтів
ІДС – імунодефіцитний стан
ІЕ – ідіопатична епілепсія
ІЕ – індекс еластичності
ІЕ – інфекційний ендокардит
ІЕБ – інтерламінарна епідуральна блокада
ІЕЛ – інтерстиціальна емфізема легень
ІЕМ – іmunна електронна мікроскопія
ІЕПОР – Інститут експериментальної патології, онкології і радіобіології
ІЕТ – імпульсивна електротерапія
ІЖА – індекс жорсткості аорти
ІЗЛ – інтерстиціальні захворювання легень
ІЗПС – індекс застою портальної системи
ІЗПСО – індекс загальнопериферійного судинного опору
ІЗСТ – індекс задньої симетрії тулуба
ІЗХВ – інфекція зони хірургічного втручання
ІЗЦД – інсулінозалежний цукровий діабет
ІІ – ішемічний інсульт
ІК – інфекційний контроль
ІК КТ – інтракраніальний кровотік

ІКГ – інтервалокардіограма
ІКД – імплантований кардіовертер-дефібрилятор
ІКД – інсулін короткої дії
ІКД – інтенсивність коагуляційного драйву
ІКІ – інтегральний кортикальний індекс
ІКК – інтенсивність контактної коагуляції
ІКМД – інтелектуальний компонент мовленнєвої діяльності
ІКН – інгібітори кальциневрину
ІКП – індекс коронарної перфузії
ІКр – індекс кровоточивості
ІКС – інгаляційні кортикостероїди
ІКТ – інформаційно-комунікаційні технології
ІЛ – інтерлейкіни
ІЛАГ – ідіопатична легенева артеріальна гіпертензія
ІЛБ – ініційований лікуванням біль
ІЛГ – лімфоцитарно-гранулоцитарний індекс
ІЛФ – ідіопатичний легеневий фіброз
ІЛШОЕ – індекс співвідношення лейкоцитів до швидкості осідання еритроцитів
ІМ – інфаркт міокарда
ІМ – інфекційний мононуклеоз
ІМЗ – інтенсивний масаж асиметричних зон
ІМАІВА – інфаркт міокарда при ангіографічно інтактних вінцевих артеріях
ІМАО – інгібітор моноаміоксидази
ІМВЛ – інвазивна механічна вентиляція легень
ІМЗ – інструкція для медичного застосування
ІМТ / ІКт – індекс маси тіла / Кетле
ІН – індекс напруги
ІН – інтерстиціальний нефрит
ІН – істинно негативний
ІНОК – індекс негативного об'ємного кровоплину
ІНП – індекс негативного прогнозу
ІНЦД – інсуліннезалежний цукровий діабет
ІОВДЖП – інтраопераційне вимірювання діаметру жовчної протоки
ІОМ – інтраопераційний моніторинг
ІОС – інтрамедулярний остеосинтез

ІОХВ – інфекція області хірургічного втручання
ІІ – ізолюючі протигаси
ІІ – інтелектуальні порушення
ІІ – інтенсивність перейм
ІІ – істинно позитивний
ІІВ – індивідуально-психологічні властивості
ІІЗ – інтенсивність полімеризації згустку
ІІК – імпульсна плантарна компресія
ІІК – індекс периферійного кровообігу
ІІК – ішемічне прекондиціонування
ІІКТМ – Інститут патології крові та трансфузійної медицини
ІІМР – індивідуальна програма медичної реабілітації
ІІн – індекс Піньє
ІІН / ІІП – інгібітор(и) протонного насосу / протонної помпи
ІІНМД – інфекційні хвороби, пов'язані з наданням медичної допомоги
ІІО – індекс периферійного опору
ІІП – індекс периферійної перфузії
ІІП – індекс позитивного прогнозу
ІІП – індивідуальний перев'язувальний пакет
ІІП – індивідуальний протихімічний пакет
ІІр – індекс Пірке
ІІР – індивідуальна програма реабілітації
ІІР – індивідуальна програма розвитку
ІІСШ – інфекції, що передаються статевим шляхом
ІІХМ – Інститут паліативної та хоспісної медицини
ІР – індекс резистентності
ІР – індекс Руф'є
ІР – інсулінорезистентність
ІРБ – індекс Робінсона
ІРБА – індекс рівноваги біологічних амінів
ІРІ – імунореактивний інсулін
ІРІ – імунорегуляторний індекс
ІРЛЗ – інтенсивність ретракції та лізису згустку
ІРМА – імунорадіометричний аналіз
ІРМА – інтраретинальні мікросудинні аномалії
ІРНК – інформаційна рибонуклеїнова кислота
ІРО – індекс резистентності організму

ПРОПЗ – індекс руйнування оклюзійних поверхонь зубів
ПРОС – індекс рівноваги окислювальних систем
ПП – індекс резерву плазміногену
ПП – індивідуальна реабілітаційна програма
РС – індекс розумового стомлення
РС – інсулінорезистентний синдром
РТ – імунореактивний трипсин
РЦ – інклюзивно-ресурсний центр
С – ідіопатичний сколіоз
С – імуна система
С – імуностимулятори
САГ – ізольована систолічна артеріальна гіпертензія
САТ – індекс спонтанної агрегації тромбоцитів
СТ – ізольована систолічна гіпертензія
СД – інсемінація спермою донора
СЛМ – індекс співвідношення лімфоцитів і моноцитів
СНЛ – індекс співвідношення нейтрофілів і лімфоцитів
СНМ – індекс співвідношення нейтрофілів і моноцитів
СС – індекс склепіння стопи
СС – інфекція сечовивідної системи
СТ – інсуліновий супресивний тест
СХП – індекс симптомів хронічного простатиту
СЧ – інсемінація спермою чоловіка
СШ – інфекції сечовивідних шляхів
Т – інтенсивна терапія
Т – інтубація трахеї
ТЗ – інтенсивність тотального згортання
ТО – індивідуально-типологічний опитувальник
ТП – імуна тромбоцитопенічна пурпура
ТТ – інсуліновий тест толерантності
ТТ – інтегративний тест тривожності
ТТ – інфузійно-трансфузійна терапія
ТШ – інфекційно-токсичний шок
УР – індекс ударної роботи
ІФ – інтенсивна фаза
ІФ – інтерферон
ІФА – імуноферментний аналіз
ІФА – імунофлюоресцентний аналіз

ІФЗ – індекс функціональних змін
ІФМ – імуофлюоресцентний метод
ІФМ – індекс функції міокарду
ІФР – інсуліноподібний фактор росту
ІФСС – індекс функціонального стану серця
ІФТ – інтерференцтерапія
ІХ – індивідуальна хвилина
ІХ – історія хвороби
ІХА – імунохроматографічний аналіз
ІХД – імпульсно-хвильовий доплер
ІХЛА – імунохемілюмінесцентний аналіз
ІХС – ішемічна хвороба серця
ІЦС – інтрацитоплазматична ін'єкція сперми
ІЦН – істміко-цервікальна недостатність
ІЧ – індекс часу
ІЧ – інфрачервоний

К

К – карієс
К – коефіцієнт
К – кортизол
КА – кетоаналоги
КА – коефіцієнт анізотропії
КА – коефіцієнт атерогенності
КА – комбінована анестезія
КА – коронарні артерії
КА – кут антеторсії
КАВ – коефіцієнт альвеолярної вентиляції
КАГ – коронароангіографія
КАД – клініка амбулаторної допомоги
КАІК – катетер-асоційована інфекція кровотоку
КАІСВШ – катетер-асоційовані інфекції сечовивідних шляхів
КАПС – коронарна ангіопластика зі стентуванням
КАСК – комплементарна активність сироватки крові
КАТ – каталаза
КАФС – катастрофічний антифосфоліпідний синдром
КБ – кисневий борг
КВ – календарний вік
КВ – кандидозний вагініт

КВ – коефіцієнт витривалості
КВ – коронавіруси
КВГ – коронарорентрикулографія
КВІ – коронавірусні інфекції
КВЛ – коефіцієнт легеневої вентиляції
КВЛЗ – каудальна вентролатеральна зона
КВН – коефіцієнт величини навантаження
КВП – кора великих півкуль
КВТК – коліт відключеної товстої кишки
КГ – коефіцієнт гетерогенності
КГ – контрольна група
КГ – коронарографія
КГБ – кластерний головний біль
КГС – гострий коронарний синдром
КГТ – короткий Гамбурзький тест
КД – кардіовертер-дефібрилятор
КД – клінічне дослідження
КД – контроль дихання
КДБЛ – короткої дії бронхолітик
КДВЛМ – коефіцієнт доцільності використання лікувального методу
КДК – кольорове доплерівське картування
КДМ – контрольнo-діагностичні моделі
КДО – кінцево-діастолічний об'єм
КДО – компресійно-дистракційний остеосинтез
КДР – кінцево-діастолічний розмір
КДС – кольорове дуплексне сканування
КДТ – кінцево-діастолічний тиск
КДХЛ – короткої дії холінолітик
КДЦ – консультативно-діагностичний центр
КЕ – каротидна ендартеректомія
КЕ – клінічна епідеміологія
КЕ – коефіцієнт ефективності
КЕ – криптогенна епілепсія
КЕА – клініко-економічний аналіз
КЕА – короткоімпульсна електроаналгезія
КЕБ – каудальна епідуральна блокада
КЕІ – кардіоеMBOLічний інсульт

КЕК – калоричний еквівалент кисню
КЕК – коефіцієнт економічності кровообігу
КЄК – киснева ємність крові
КЗ – кисневий запит
КЗ – колоїдне золото
КЗА – капсульно-зв'язковий апарат
КЗп – кульшова западина
КІ – каріопікнотичний індекс
КІ – кисневий інгалятор
КІ – коефіцієнт інтенсивності
КІ – кохлеарний імплант
Кі – кюрі
КІГ – кардіоінтервалограма
КІГ – кардіоінтервалографія
КІЗ – кабінет інфекційних захворювань
КІК – комбіновані ін'єкційні контрацептиви
КІК – комісія з інфекційного контролю
КІМ – комплекс інтима-медіа
КІН – контраст-індукована нефропатія
КІО – калікреїн-інактивуючі одиниці
КІП – киснево-ізолюючий протигаз
КІС – клінічно ізольований синдром
КІТ – консультування і тестування
КІХ – кінцева імпульсна характеристика
КІШ – кардіогенний шок
КК – калікреїн
КК – клавуланова кислота
КК – кліренс креатиніну
КК – колірні координати
КК – культура клітин
ККД – коефіцієнт кількісного домінування
ККЕЛ – коефіцієнт клінічної ефективності лікування
ККЛ – кабінети контрольованого лікування
ККМ – клітини кісткового мозку
ККМТ – кістковий компонент маси тіла
ККС – калікреїн-кінінова система
ККС – крижово-клубовий суглоб
КЛ – клітини Ларгенганса

КЛА – катетеризація легеневої артерії
КЛА – клапан легеневої артерії
КЛВ – коефіцієнт легеневої вентиляції
КЛД – клініко-лабораторні дослідження
КЛЖК – коротколанцюгові жирні кислоти
КЛЗ – комунальний лікувальний заклад
КЛПЗ – комунальний лікувально-профілактичний заклад
КЛПУ – комунальна лікувально-профілактична установа
КЛР – кислотно-лужна рівновага
КЛС – кислотно-лужний стан
КМ – кістковий мозок
КМГ – кардіомегалія
КМД – комп'ютерна медична діагностика
КМД – краніомандибулярна дисфункція
КМІ – класифікатор медичних інтервенцій
КМК – кальциноз мітрального кільця
КМКЛШМД – комунальна міська клінічна лікарня швидкої медичної допомоги
КМП – кардіоміопатія
КМП – коморбідна патологія
КМС – кістково-м'язова система
КМЦ – кардіоміоцит
КН – клінічні настанови
КНС – клінічні неврологічні симптоми
КНС – коефіцієнт насичення сечі
КНГЗ – коефіцієнт насичення трансферину залізом
КОК – комбіновані оральні контрацептиви
КОМТ – катехол-орто-метилтрансфераза
КОП – кліноортостатична проба
КОП – криптогенна організуюча пневмонія
КОС – кислотно-основний стан
КП – керуючий пристрій
КП – кінцева пластинка
КП – кінцеве положення
КП – кіста печінки
КП – когнітивні порушення
КП – коефіцієнт пропорційності
КП – колірний показник

КП – коморбідні порушення
КП – контрольна пауза
КП – копропорфірин
КПГ – кінцеві продукти глікування
КПІ – кісточно-плечовий індекс
КПІ – комплексний пародонтальний індекс
КПО – коефіцієнт природної освітленості
КПОІ – Конвенція про права осіб з інвалідністю
КППС – команда психолого-педагогічного супроводу
КПР – кінцевий пристосувальний результат
КПр – коефіцієнт працездатності
КПр – коморбідні психічні розлади
КПр – контрацептиви прогестагенового ряду
КПСВ – корекційно-педагогічний супровід випадку
КПСГ – когнітивні порушення судинного генезу
КПТ – когнітивно-поведінкова терапія
КПФД – комбіновані препарати з фіксованим дозуванням
КПЦСЦ – контактне положення центрального співвідношення щелеп
КР – клінічні рекомендації
КР – когнітивні розлади
КР – коморбідні розлади
КР – контрольні рівні
КРаГ – комбінована радіаційна травма
КРБС – комплексний регіонарний больовий синдром
КРД – критичний рівень деполяризації
КРМ – коефіцієнт резервних можливостей
КРМ – комп'ютерний риноманометр
КРО – кисневий режим організму
КРР – клінічний результативний ризик
КРР – колоректальний рак
КРТ – компресійно-роздавлена травма
КРУ – комбіновані радіаційні ураження
КС – кератансульфат
КС – клімактеричний синдром
КС – колінний суглоб
КС – кольпоскопія
КС – комерційний секс

КС – кондиційне середовище
КС – коронарний синус
КС – кортикостероїди
КС – кульшовий суглоб
КСБ – кислотостійкі бактерії
КСІ – коефіцієнт стабільності імплантатів / імплантів
КСК – клініко-серологічний контроль
КСО – кінцево-систоличний об'єм
КСО – контрольована стимуляція овуляції
КСР – кінцево-систоличний розмір
КСР – клініко-серологічні реакції
КСР – комплекс серологічних реакцій
КСРШ – кут сагітального різцевого шляху
КССО – контрольована стимуляція суперовуляції
КССШ – кут сагітального суглобового шляху
КСФ – колонієстимулюючий фактор
КСЯ – контрольована стимуляція яйників
КТ – комбінована травма
КТ – комп'ютерна томографія
КТ – комп'ютерний томограф
КТА – константа тромбінової активності
КТ-АГ – комп'ютерно-томографічна ангиографія
КТВРЗ – комп'ютерна томографія високої роздільної здатності
КТГ – кардіотахограма
КТГ – кардіотокограма
КТГ – кардіотокографія
КТЕ – кумулятивний тренувальний ефект
КП – кардіоторакальний індекс
КТМУ – комбіновані термомеханічні ураження
КТП – кінезіотейпування
КТР – куприково-тім'яний розмір
КУЛТ – контактна уретеролітотрипсія
КУО – колонієутворюючі одиниці
КУФ – кислотоутворююча функція
КФ – кава-фільтр
КФ – кисла фосфатаза
КФ – кістозний фіброз
КФ – класифікація ферментів

КФ – клубочкова фільтрація
КФ – коефіцієнт фільтрації
КФ – креатинфосфат
КФА – коефіцієнт фізичної активності
КФЕК – коефіцієнт фармакоекономічної ефективності
КФК – креатинфосфокіназа
КФП – клітини фетальної печінки
КХД – кваліфікована хірургічна допомога
КХУ – комбіновані хімічні ураження
КЧЗМ – критична частота злиття мерехтінь
КЧХ – короткохвильова частота
КШ – кардіогенний шок
КШ – коронарне шунтування
КШК – криві швидкостей кровоплину
КШМД – карета швидкої медичної допомоги

Л

ЛА – легенева артерія
ЛАГ – лабільна артеріальна гіпертензія
ЛАГ – легенева артеріальна гіпертензія
ЛАК – лімфокін-активовані кілери
ЛАКе – лактатна анаеробна ємність
ЛАКп – лактатна анаеробна потужність
ЛАП – легеневий альвеолярний протеїноз
ЛБ – лактобактерії
ЛВ – лазерне випромінювання
ЛВ – легенева вена
ЛВ – лімфатичні вузли
ЛВ – локальна відповідь
ЛВІН – люди, котрі вживають ін'єкційні наркотики
ЛГ – легенева гіпертензія
ЛГ – лікворна гіпертензія
ЛГ – лікувальна гімнастика
ЛГ – лютеїнізуючий гормон
ЛД – летальна доза
ЛД – ліміт дози
ЛДГ – лактатдегідрогеназа
ЛДНХ – лікувальна дозована нордична ходьба
ЛДР – лікувально-діагностична робота

ЛДФ – лазерна доплерівська флоуметрія
ЛДЦ – лікувально-діагностичний центр
ЛЕГС – лімфоепітеліальна глоткова система
ЛЕЗ – лікувально-евакуаційне забезпечення
ЛЕС – лікувальна електростимуляція
ЛЖВ – люди, що живуть з ВІЛ
ЛЗ – легенева загострення
ЛЗ – лізосома
ЛЗ – лікарський засіб
ЛЗ – лікувальний заклад
ЛЗНПД – лікувальний заклад з надання психіатричної допомоги
ЛЗП – лікар загальної практики
ЛІ – лакунарний інсульт
ЛІ – лімфоцитарний індекс
ЛІІ – лейкоцитарний індекс інтоксикації
ЛІЛ – лікарня інтенсивного лікування
ЛК – лікарський контроль
ЛК – лікувальний комплекс
ЛКА – ліва коронарна артерія
ЛКЗ – латеральна колатеральна зв'язка
ЛКЗ – лікарські косметичні засоби
ЛКЗ – лікувальні косметичні засоби
ЛКК – лікарська контрольна комісія
ЛКК – лікарсько-консультативна комісія
ЛКМ – латеральний крилоподібний м'яз
ЛКС – лазерна кореляційна спектроскопія
ЛКС – ліва коронарна стулка
ЛЛА – ліва легенева артерія
ЛЛР – лігазна ланцюгова реакція
ЛМП – лабораторія медична пересувна
ЛН – легенева недостатність
ЛН – лицевий нерв
ЛНА – ліквідація наслідків аварії
ЛНПГ – ліва ніжка пучка Гіса
ЛНТ – локальний негативний тиск
ЛОР – ларингооторинолог
ЛП – лазеропунктура
ЛП – латентний період

- ЛП – ліве передсердя
- ЛП – лікарська плівка
- ЛП – лікарський препарат
- ЛП – люмбальна пункція
- ЛПВЩ – ліпопротеїди високої щільності
- ЛПДНЩ – ліпопротеїди дуже низької щільності
- ЛПЕ – латентна печінкова енцефалопатія
- ЛПЗ – лікувально-профілактичний заклад
- ЛПЗ – лікувально-профілактичні заходи
- ЛПК – лікувально-профілактичний комплекс
- ЛПМД – локальний протокол медичної допомоги
- ЛПНЩ – ліпопротеїди низької щільності
- ЛПР – лікувально-профілактична робота
- ЛПР – лобно-потиличний розмір
- ЛПС – лікарсько-педагогічне спостереження
- ЛПС – ліпополісахарид
- ЛПУ – лікувально-профілактична установа
- ЛР – ланцюгова реакція
- ЛР – легенева реабілітація
- ЛР – лікарські рослини
- ЛР – лікувальний режим
- ЛРС – лікарська рослинна сировина
- ЛРТ – лазерорефлексотерапія
- ЛС – легеневий стеноз
- ЛС – лімфостаз
- ЛСО – легеневий судинний опір
- ЛС-ТБ – лікарсько-стійкий туберкульоз
- ЛТ – лазеротерапія
- ЛТ – лейкотрієни
- ЛТ – лікворний тиск
- ЛТБ – легеневий туберкульоз
- ЛГБГ – лапароскопія з тестом барвникової гідротубації
- ЛТБІ – латентна туберкульозна інфекція
- ЛТК – лазерна термокератопластика
- ЛТТ – ліва латеротрузія
- ЛТШ – лейкотромбоцитарний шар
- ЛФ – лікарська форма
- ЛФ – локальний формуляр

ЛФ – лужна фосфатаза
ЛФД – лікарсько-фізкультурний диспансер
ЛФК – лікувальна фізична культура
ЛФК – лікувально-фізкультурний комплекс
ЛФГаРМ – лікар фізичної та реабілітаційної медицини
ЛФФ – лікувальні фізичні фактори
ЛХЕ – лапароскопічна холецистектомія
ЛХК – літохолева кислота
ЛХН – лізосомні хвороби накопичення
ЛЦ – лімфоцеле
ЛЧН – латентний час напруження
ЛЧР – латентний час розслаблення
ЛЧРР – латентний час рухової реакції
ЛШ – лівий шлуночок
ЛШ – лінія Шентона
ЛШК – лінійна швидкість кровотоку
ЛШМД – лікарня швидкої медичної допомоги
ЛШО – лікворозшунтуюча операція

М

МА – максимальна амплітуда
МА – маткова артерія
МА – медикаментозна алергія
МА – механічна асфіксія
МА – миготлива аритмія
МА – місцевий анестетик
МАГШ – магістральні артерії голови і шиї
МАК – мальформація Арнольда-Кіарі
МАК – масивна акушерська кровотеча
МАК – мембрано-атакувальний комплекс
МАК – мікобактерій авіум-комплексу
МАК – мінімальна альвеолярна концентрація
МАКС – медична апаратно-комп'ютерна система
МАМР – множинна резистентність до антимікробних препаратів
МАО – моноаміноксидаза
МАП – м'язово-аденіловий препарат
МАП – максимальна анаеробна потужність
МАПХД – Міжнародна Асоціація паліативної та хоспісної допомоги

МАТ – моноклональні антитіла
МАУ – мікроальбумінурія
МАФАМ – мезофільні аеробні та факультативно-анаеробні мікроорганізми
МБ – мікробіоценоз
МБД – малобілкова дієта
МБП – мікробіологічна подія
МБТ – мікобактерія туберкульозу
МБФ – міжнародний благодійний фонд
МВ – м'язові волокна
МВ – мальабсорбція вуглеводів
МВ – муковісцидоз
МВЛ – максимальна вентиляція легень
МВП – максимальний віковий пульс
МВС – максимальне вольове стискання
МВТ – мінно-вибухова травма
МГ – медична генетика
МГ – мієлографія
МГІС / КС – місцевий гіпертензивний ішемічний синдром / компартмент-синдром
МГК – малогомілкова кістка
МГК – медико-генетичне консультування
МГЦ – медико-генетичний центр
МД – макулодистрофія
МД – медична деонтологія
МД – медична допомога
МД – мікрохірургічна диссектомія
МД – мовленнєва діяльність
МД – молекулярна діагностика
МДА – малоновий діальдегід
МДГ – малатдегідрогеназа
МДД – м'язова дистрофія Дюшена
МДК – між/мультидисциплінарна команда
МДКТ – мультidetекторна комп'ютерна томографія
МДЛ – міська дитяча лікарня
МДМ – мезодієнцефальна модуляція
МДМБ – між/мультидисциплінарна мобільна бригада
МДП – максимальний діастолічний потенціал

МДР – мінімальний допустимий рівень
МДРГ – між/мультидисциплінарна робоча група
МДС – максимальна довільна сила
МДС – мієлодиспластичний синдром
МЕ – менінгоенцефаліт
МЕ – мікроелементи
МЕД – мінімальна еритемна доза
МЕМ – менінгоенцефаломієліт
МЕН – множинна ендокринна неоплазія
МЕО – метаепіфізарний остеомієліт
МЕП – метаепіфізарна пластинка
МеСК – мезенхімальні стовбурові клітини
МЕХ – мінімальне ентеральне харчування
МЖ – мальабсорбція жирів
МЖК – мальабсорбція жовчних кислот
МЗ – медичне забезпечення
МЗ – молочна залоза
МЗР – місцева запальна реакція
МІ – мініімплант
МІ – мітотичний індекс
МІ – мозковий інсульт
МІК – мінімальна інгібуюча концентрація
МіО – моніторинг і оцінка
МІС – медична інформаційна система
МІЦ – міський інсультний центр
МІЧ – міжнародний індекс чутливості
МК – масивна крововтрата
МК – медицина катастроф
МК – медичний коледж
МК – механічна компресія
МК – мітральний клапан
МК – мозковий кровообіг
МК – молочна кислота
МК – мукоциліарний кліренс
МК – муніципальна клініка
МКАР – мультикритеріальний аналіз рішень
МКАТ – моноклональні антитіла
МКАХ – медична картка амбулаторного хворого

МКБ – молочнокислі бактерії
МКГН – мезангіокапілярний гломерулонефрит
МКД – міокардіодистрофія
МКЗ – медіальна колатеральна зв'язка
МКЗР – мінімально клінічно значуща різниця
МКК – мале коло кровообігу
МКЛ – міська клінічна лікарня
МКМ – медіальний крилоподібний м'яз
МКМВ – Міжнародна класифікація медичних втручань
МКМТ – м'язовий компонент маси тіла
МКП – міська комунальна поліклініка
МКПМ – Міжнародний класифікатор процедур у медицині
МКС – мінералокортикостероїди
МКСХ – медична картка стаціонарного хворого
МКФ – Міжнародна класифікація функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я
МКФ-ДП – Міжнародна класифікація функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків
МКХ – Міжнародна класифікація хвороб
МКХО – Міжнародна класифікація хвороб для онкології
МЛ – мануальний лімфодренаж
МЛ – міська лікарня
МЛА – метод лактаційної аменореї
МЛЕ – механічна літоекстракція
МЛЗ – м'який лікарський засіб
МЛПК – мононуклеарні лейкоцити периферичної крові
МЛТ – магнітолазерна терапія
МЛТ – мелатонін
МЛТ – механічна літотрипсія
МЛФ – м'яка лікарська форма
ММ – міцелій молекулярний
ММ – молекулярна маса
ММД – мінімальна мозкова дисфункція
ММК – мігруючий моторний комплекс
ММК – мосто-мозочковий кут
ММОА – мультимодальна малоопіодна анестезія
ММС – мультимодальна стратегія
ММСП – міжнародні медико-санітарні правила

ММТ – мала маса тіла
ММТ – мануально-м'язове тестування
ММХ – міліметрові хвили
МН – медикаментозні нефропатії
МН – меланоцитарний невус
МН – мембранозна нефропатія
МН – мітральна недостатність
МНВ – міжнародне нормалізоване відношення
МНУП – мозковий натрійуретичний пептид
МО – медичне обслуговування
МО – мікроорганізми
МОЗ – Міністерство охорони здоров'я
МОС – металоостеосинтез
МОЯЖ – Міннесотський опитувальник якості життя
МП – магнітне поле
МП – максимальна пауза
МП – маса плода
МП – матково-плацентарний
МП – медикаментозна проба
МП – медичне право
МП – медичний пункт
МП – медичні послуги
МП – мертвий простір
МП – міопія
МПБ – медичний пункт батальйону
МПВ – мала підшкірна вена
МПВЛ – метапневмовірус людини
МПГН – мембранозно-проліферативний гломерулонефрит
МПЕЛ – міжнародна протиепілептична ліга
МПЗ – мієлопроліферативні захворювання
МПЗ – морально-психологічне забезпечення
МПК – матково-плацентарний кровоплин
МПК – мобільний психотерапевтичний кабінет
МПКП – мініатюрні потенціали кінцевої пластинки
МПКС – медичні приладо-комп'ютерні системи
МПН – мієлопроліферативні новоутворення
МПН – міхурово-півхова нориця
МПП – міжпередсердна перегородка

МПР – медико-психологічна реабілітація
МПР – мультиплантарна реконструкція
МПС – мембранний потенціал спокою
МР – медична радіографія
МР – медична реабілітація
МР – мінералокортикоїдні рецептори
МР – мітральна регургітація
МР-АГ – магнітно-резонансна ангиографія
МРД – магнітно-резонансне дослідження
МРЗС – метицилін-резистентний золотистий стафілокок
МРІ – масо-ростовий індекс
МРК – міжрізцевий кут
м-РНК – матрична рибонуклеїнова кислота
МРС – мікробіологічний референтний стандарт
МРТ – магнітно-резонансна томографія
МРТ – мікрохвильова резонансна терапія
МРТБ – мультирезистентний туберкульоз
МРХПГ – магнітно-резонансна холангіопанкреатографія
МС – материнська смертність
МС – медичне сортування
МС – медичне страхування
МС – медичний стандарт
МС – метаболічний синдром
МС – механічна стабільність
МС – мітральний стеноз
МСБТЛЗ – Міжнародний союз боротьби з туберкульозом і легеневиими захворюваннями
МСД – м'язово-суглобова дисфункція
МСЕ – медико-соціальна експертиза
МСЕК – медико-соціальна експертна комісія
МСЗ – малі слинні залози
МСК – максимальне споживання кисню
МСК – мононуклеарні стовбурові клітини
МСКТ – мультиспіральна комп'ютерна томографія
МСМ – медико-соціальний моніторинг
МСМ – молекули середньої маси
МСПД – максимальний ступінь позитивної дії
МСР – медико-соціальна реабілітація

МСР – міхурово-сечовідний рефлюкс
МСС – мисково-сечовідний сегмент
МСЧ – медико-санітарна частина
МТ – мануальна терапія
МТ – маса тіла
МТ – масивна трансфузія
МТ – медикаментозна терапія
МТ – медичні технології
МТ – механічна травма
Мт – мітохондрії
МТГ – меланотропний гормон
МТЗД – максимальна тривалість затримки дихання
МТН – мінімальна тиреоїдна недостатність
МТРП – місця тимчасового розміщення постраждалих
МТС – медіальний темпоральний склероз
МТС – метастаз
МФ – макрофаги
МФА – метод флуоресціюючих антитіл
МФГ – масова флюорографія
МФЗ – мультифакторіальні захворювання
МФНК – модель формування невербальної комунікації
МФС – морфо-функціональний стан
МФФ – Міжнародна фармацевтична федерація
МФЯ – мультифолікулярні яйники
МХ – морська хвороба
МХД – міжхребцевий диск
МЦ – медичний центр
МЦ – менструальний цикл
МЦК – мітохондріальний цитохімічний коефіцієнт
МЦК – мукоциліарний кліренс
МЦР – мікроциркуляторне русло
МЦТ – мукоциліарний транспорт
МШП – міжшлуночкова перегородка
МЩК – мінеральна щільність кісток
МЩКТ – мінеральна щільність кісткової тканини

Н

НА – наркотичні анальгетики
НА – норадреналін

НАЖХП – неалкогольна жирова хвороба печінки
НАІУ – Національна Асамблея людей з інвалідністю України
НАК – непрямі антикоагулянти
НАМНУ – Національна академія медичних наук України
НАРО – неспецифічні адаптаційні реакції організму
НАСГ – неалкогольний стеатогепатит
НБ – непрямий білірубін
НБВ – належний біологічний вік
НБД – низькобілкова дієта
НБРТК – надлишковий бактеріальний ріст у тонкій кишці
НБТЕ – небактеріальний тромбендокардит
НВ – навколоплідні води
НВ – належна величина
НВ – невиношування вагітності
НВК – неспецифічний виразковий коліт
НВМКЦ – Національний військово-медичний клінічний центр
НВПТ – неінвазійна вентиляція з позитивним тиском
НВС – набуті вади серця
НВЧ – надвисока частота
НВЧТ – надтональна висока частота
НВЧ-терапія – надвисокочастотна терапія
НГ – набутий гіпотиреоз
НГ – нейтрофільні гранулоцити
НГ – ниркова гіпертензія
НГЗ – назогастральний зонд
НГП – нейрогуморальні процеси
НД – невідкладна допомога
НД – нейтралізуюча доза
НД – нецукровий діабет
НДІ – науково-дослідний інститут
НДІЕГ – науково-дослідний інститут епідеміології та гігієни
НДЛ – науково-дослідна лабораторія
НДР – нейропатичний дисфункціональний рахунок
НДСЛ – Національна дитяча спеціалізована лікарня
НДСТ – недиференційована дисплазія сполучної тканини
НДШ – нижні дихальні шляхи
НЕ – нейроспецифічна енолаза
НЕЖК – неестерифіковані жирні кислоти

НЕК – некротизуючий ентероколіт
НЕЛІВ – низькоенергетичне лазерне випромінювання
НЕЛІТ – низькоенергетична лазерна терапія
НЕРХ – неерозивна рефлюксна хвороба
НЕС – нейроепітелій сітківки
НЕТ – нарративна експозиційна терапія
НЖСЛ – належна життєва ємність легень
НЗ – назальний змив
НЗЗК – неспецифічні запальні захворювання кишківника
НЗК – невербальні засоби комунікації
НЗЛ – неспецифічні захворювання легень
НЗЛ – неходжкінська злоякісна лімфома
НЗТ – ниркова замісна терапія
НЗТ – нікотинозамісна терапія
НІ – нейроінфекції
НІВ – неінвазивна вентиляція
НІД – набуті імунodefіцити
НІЗ – неінфекційні захворювання
НІЗТ – нуклеозидні інгібітори зворотної транскриптази
НІЛІВ – низькоінтенсивне лазерне випромінювання
НІЛІТ – низькоінтенсивна лазеротерапія
НІНДШ – негоспітальні інфекції нижніх дихальних шляхів
НІПД – нічний інтермітуючий перитонеальний діаліз
НІФ – непряма імуофлюоресценція
НК – натуральні кілери
НК – невідкладна контрацепція
НК – недостатність кровообігу
НК – нефрокальциноз
НК – нижні кінцівки
НКВП – носовий кисень з високим потоком
НКР – національний канцер-реєстр
НКР – нирково-клітинний рак
НКС – некоронарна стулка
НЛ – набряк легень
НЛ – наповнення легень
НЛА – нейролептанальгезія
НЛН – невротія лицевого нерва
НМВЛ – неінвазивна механічна вентиляція легень

НМГ – низькомолекулярний гепарин
НМГЦ – науковий медико-генетичний центр
НМД – невідкладна медична допомога
НМЕС – нервово-м'язова електростимуляція
НМЗ – нервово-м'язові захворювання
НМК – недостатність мітрального клапана
НМК – низькомолекулярний кініноген
НМОС – якісний металоостеосинтез
НМРШ – немеланомний рак шкіри
НМС – непрямий масаж серця
НМТ – надлишкова маса тіла
НН – ниркова недостатність
ННА – ненаркотичні анальгетики
ННГМ – набряк і набухання головного мозку
ННІЗТ – нуклеозидні інгібітори зворотної транскриптази
НП – негоспітальна пневмонія
НПА – наркотичні і психотропні анальгетики
НПБ – невропатичний біль
НПВ – нижня порожниста вена
НПЕВ – неполіомієлітні ентеровіруси
НПЗА – нестероїдні протизапальні агенти / анальгетики
НПЗЗ – нестероїдні протизапальні засоби
НПЗП – нестероїдні протизапальні препарати
НПК – нейрогенна переміжна кульгавість
НПОЗЛ – Національний перелік основних лікарських засобів
НПП – нейтрофільні позаклітинні пастки
НПТЕГ – низькочастотна п'єзоелектрична тромбоеластографія
НР – небажана реакція
НР – нефрологічні розлади
НРБУ – Норми радіаційної безпеки України
НРЦ – навчально-реабілітаційний центр
НС – надзвичайна ситуація
НС – неонатальний скринінг
НС – нервова система
НС – нестабільна стенокардія
НС – нетримання сечі
НС – нефротичний синдром
НС – нутритивний статус

НСГ – нейросонографія
НСЕ – нейрон-специфічна енолаза
НСЗ – наявність супутніх захворювань
НСЗУ – Національна служба здоров'я України
НСОЗ – Національна служба охорони здоров'я
НСПМ – непрямий стрептавідин-пероксидазний метод
НСР – нейропатичний симптоматичний рахунок
НСС – нижній стравохідний сфінктер
НСТ – нестресовий тест
НСТ – нітросиній тетразолій
НСТ-тест – тест з нітросинім тетразолієм
НГА – нирково-тубулярний ацидоз
НГК – недостатність тристулкового клапана
НГМБ – нетуберкульозні мікобактерії
НГТ – нетрепонемні тести
НФ – нейтрофіл
НФГ – нефракціонований гепарин
НЦ – нервовий центр
НЦБ – ноцицептивні болі
НЦД – нейроциркуляторна дистонія
НЦЛ – нейрональний цероїдний ліпофусциноз
НЧ – наночастинки
НЧР – нічого через рот
НШВЛ – неінвазивна штучна вентиляція легень
НШВХ – нестабільність шийного відділу хребта
НШТ – надшлуночкова тахікардія
НЩ – нижня щелепа
НЯН – невралгія язикоглоткового нерва

О

ОА – облітеруючий атеросклероз
ОА – опіюїдні анальгетики
ОА – остеоартрит
ОА – остеоартроз
ОАА – об'єм абсолютної акомодациї
ОАЕ – отоакустична емісія
ОАНК – облітеруючий атеросклероз нижніх кінцівок
ОАР – операційно-анестезіологічний ризик
ОАС – обструктивне апное сну

ОБМ – основний білок мієліну
ОБМГ – опитувальник болю МакГілла
ОВ – обвід живота
ОВВ – остеотомія великого вертлюга
ОВЗ – обхідна великогомілкова зв'язка
ОГ – окружність голови
ОГ – оптична густина
ОГ – основна група
ОГЗ – онкогематологічні захворювання
ОГК – органи грудної клітки
ОГП – органи грудної порожнини
ОГТТ – оральний глюкозотолерантний тест
ОГЦВС – оклюзія гілок центральної вени сітківки
ОД – одиниця дії
ОД – онкологічний диспансер
ОД – осмотична діарея
ОДКЛ – обласна дитяча клінічна лікарня
ОДКЦ – обласний дитячий клінічний центр
ОДШ – опік дихальних шляхів
ОЕА – отруєння етиловим алкоголем
ОЕП – обмінно-енергетичні процеси
ОЗ – онкологічне захворювання
ОЗ – орган зору
ОЗ – охорона здоров'я
ОЗПК – операція замінного переливання крові
ОІ – оклюзійний індекс
ОІ – опортуністичні інфекції
ОК – ободова кишка
ОК – оклюзійні контакти
ОКГ – оклюдограма
ОКЗП – обсяг короточасної зорової пам'яті
ОКК – оксалатно-кальцієва кристалурія
ОКК – ооцит-кумулясні комплекси
ОКЛ – обласна клінічна лікарня
ОкП – оклюзійна площа
ОКР – обсесивно-компульсивний розлад
ОКС – оральні кортикостероїди
ОКСП – обсяг короточасної слухової пам'яті

ОКТ – оптична когерентна томографія
ОЛ – обласна лікарня
ОЛ – оперативне лікування
ОЛЗ – основні лікарські засоби
ОМБ – окисна модифікація білків
ОМЗ – обхідна малогомілкова зв'язка
ОМЗ – організація медичного забезпечення
ОМЗ ЗС – організація медичного забезпечення збройних сил
ОМП – об'єм мертвого простору
ОМС – обов'язкове медичне страхування
ОМТ – органи малого таза
ОМТ – оцінка медичних технологій
ОМЦ – оваріально-менструальний цикл
ОНІ – особливо небезпечні інфекції
ОО – основний обмін
ООКП – особи, обстежені за клінічними показниками
ООП – особливі освітні потреби
ОП – об'ємний пневмопресинг
ОП – оклюзійні порушення
ОП – омега-потенціал
ОП – ортостатична проба
ОП – остеопороз
ОП – охорона праці
ОПГ / ОПТГ – ортопантомограма
Опн – остеопенія
ОПР – очікуваний позитивний результат
ОПФР – особливості психофізичного розвитку
ОР – оваріальний резерв
ОР – отруйні речовини
ОРА – опорно-руховий апарат
ОРЕ – осмотична резистентність еритроцитів
ОРЛ – оториноларингологія
ОРП – окорухові порушення
ОРТ – оральна регідратаційна терапія
ОС – окружність стегон
ОС – оксидативний / окислювальний стрес
ОС – остеосаркома
ОСКІ – об'єктивний структурований клінічний іспит

ОСП – об'єм слухового проходу
ОТ – окружність талії
ОТОЗ – оцінка технологій охорони здоров'я
ОТС – опитувальник травматичного стресу
ОТТГ – оральний тест толерантності до глюкози
ОУ – оглядова урограма
ОФВ1 – об'єм форсованого видиху за першу секунду
ОФГЗ – оперативні функції громадського здоров'я
ОФЕКТ – однофотонна емісійна комп'ютерна томографія
ОФК – оздоровча фізична культура
ОФС – орофарингеальний синдром
ОФФР – основний фібробластний фактор росту
ОХ – опікова хвороба
ОХ – остеохондроз
Охматдит – охорона материнства та дитинства
ОЦАС – оклюзія центральної артерії сітківки
ОЦК – об'єм циркулюючої крові
ОЦП – об'єм циркулюючої плазми
ОЧП – органи черевної порожнини
ОШ – опіковий шок
ОЩ – оптична щільність

П

П – пломба
П – прогестерон
п/о – післяопераційний
п/ш – підшкірно
ПА – панічні атаки
ПА – печінкова артерія
ПА – плечова артерія
ПА – псоріатичний артрит
ПАГ – первинна артеріальна гіпертензія
ПАГ – первинна артеріальна гіпотенія
ПАГ – помірна артеріальна гіпотензія
ПАГБТ – послідовна антигелікобактерна терапія
ПАІР – патологічний анальний інгібіторний рефлекс
ПАК – пролапс аортального клапана
ПАНО – поріг анаеробного обміну
ПАО – площа аортального отвору

ПАПД – постійний амбулаторний перитонеальний діаліз
ПАПР – показник адекватності процесів регуляції
ПАР – персистуючий алергічний риніт
ПАР – поверхнево-активна речовина
ПАР – психоактивні речовини
ПАРМ – передня активна риноманометрія
ПАРС – показник активності регуляторних систем
ПАТ – пульсовий артеріальний тиск
ПАТТ – подвійна антитромбоцитарна терапія
ПБ – прямий білірубін
ПБА – патогенні біологічні агенти
ПБГ – польовий багатопрофільний госпіталь
ПБЦ – первинний біліарний цироз
ПБЧ – поріг больової чутливості
ПВ – перлинні ванни
ПВ – питома вага
ПВ – підколінна вена
ПВА – палата виходу з анестезії
ПВГ – первинні вроджені глаукоми
ПВІ – папіломавірусна інфекція
ПВІ – персистуюча внутрішньоклітинна інфекція
ПВЛ – перивентрикулярна лейкомаляція
ПВМС ЛШ – подвійне відходження магістральних судин від лівого шлуночка
ПВМС ПШ – подвійне відходження магістральних судин від правого шлуночка
ПВН – пароксизмальна вегетативна недостатність
ПВН – простий вогнищевий напад
ПВНРП – передчасне відшарування нормально розташованої плаценти
ПВС – периферична венозна система
ПВС – підвивих стегна
ПВСК – проксимальний відділ стегнової кістки
ПВТ – протівірусна терапія
ПВХ – поперековий відділ хребта
ПГ – первинна гіпероксалурія
ПГ – первинна глаукома
ПГ – порівняльна група

ПГ – портальна гіпертензія
ПГ – простогландини
ПГА – первинний гонартроз
ПГД – передімплантаційна генетична діагностика
ПГЛП – персистуюча генералізована лімфаденопатія
ПГН – порушення глікемії натщесерце
ПГПР – представники груп підвищеного ризику
ПГПР – професійна гігієна порожнини рота
ПГПТ – первинний гіперпаратиреоз
ПГР – порожнина глотки та рота
ПГРХ – постгастрорезекційна хвороба
ПГТТ – пероральний глюкозотолерантний тест
ПД – паліативна допомога
ПД – перитонеальний діаліз
ПД – плацентарна дисфункція
ПД – подагра
ПД – потенціал дії
ПДА – первинні дефіцити антитілоутворення
ПДД – повільна діастолічна деполаризація
ПДЕ – попередньо діагностована епілепсія
ПДК – переломи довгих кісток
ПДЛ – протокол діагностики та лікування
ПДР – панкреатодуоденальна резекція
ПДРФ – поліморфізм довжини рестрикційних фрагментів
ПДС – протидифтерійна сироватка
ПДФ – продукти деградації фібрину
ПЕ – передсердна екстрасистолія
ПЕ – перенесення ембріона
ПЕ – перехідний епітелій
ПЕ – печінкова енцефалопатія
ПЕ – побічний ефект
ПЕ – пролонгована експозиція
ПЕГ – поліетиленгліколь
ПЕД – позитивне експіраторне дихання
ПЕП – протиепілептичні препарати
ПЕР – психоемоційні розлади
ПЕС – пігментний епітелій сітківки
ПЕС – психоемоційний стрес

ПЕТ – перитонеальний еквілібріум-тест
ПЕТ – позитронно-емісійна томографія
ПЕХ – парентеральне харчування
ПЕЧ – поріг електричної чутливості
ПЖК – підшкірна жирова клітковина
ПЖМ – парафункція жувальних м'язів
ПЗ – передміхурова залоза
ПЗ – підшлункова залоза
ПЗ – поле зору
ПЗ – порушення зору
ПЗ – психічне здоров'я
ПЗБ – пеніцилін-зв'язуючий білок
ПЗНР – прогностичне значення негативного результату
ПЗНТ – прогноуюча здатність негативного тесту
ПЗП – помилка зорової перцепції
ПЗПР – прогностичне значення позитивного результату
ПЗПТ – прогноуюча здатність позитивного тесту
ПЗРП – психофізіологічне забезпечення розумової працездатності
ПІ – пародонтальний індекс
ПІ – патологічний індекс
ПІ – перфузійний індекс
ПІ – плечовий індекс
ПІ – пульсативний індекс
ПІ / ПТІ – протромбіновий індекс
ПіАР – перинатальний і акушерський ризик
ПІД – первинний імунодефіцит
ПІЕ – післяінфекційна епілепсія
ПІЕФ – протитоксовий імуноелектрофорез
ПІК – профілактика інфекцій та інфекційний контроль
ПІК – прогестагенові ін'єкційні контрацептиви
ПІКС – післяінфарктний кардіосклероз
ПІП – післяінсультні порушення
ПІР – порушення інтелектуального розвитку
ПІР – постізометрична релаксація
ПІР – прямий інгібітор ренину
ПІРМ – постізометрична релаксація м'язів
ПІТ – палата інтенсивної терапії

ПІФ – пролактин-інгібуючий фактор
ПІФ – пряма імунофлуоресценція
ПК – під'язикова кістка
ПК – плазма крові
ПК – показник конфліктності
ПК – полікістоз
ПК – приватна клініка
ПК – природня катастрофа
ПК – прогностичний коефіцієнт
ПК – пряма кишка
ПК – психіатрична коморбідність
ПК – пуповинна кров
ПКА – портокавальні анастомози
ПКА – права коронарна артерія
ПКВ – постконцептуальний вік
ПКЗ – психокорекційні заходи
ПКЗ – психологічний компонент здоров'я
ПКК – прихована кров у калі
ПККШ – плоскoclітинна карцинома шкіри
ПКП – постконтактна профілактика
ПКП – потенціал кінцевої пластинки
ПКР – позаклітинна рідина
ПКС – передній коригувальний спондилодез
ПКС – права коронарна стулка
ПКС / РКС – працівники / робітники комерційного сексу
ПКТА – перкутанна транслюмінальна ангіопластика
ПЛ – плацентарний лактоген
ПЛ ТБІ – профілактичне лікування туберкульозної інфекції
ПЛА – права легенева артерія
ПЛВ – права легенева вена
ПЛД – перша лікарська допомога
ПЛІ – профілактичне лікування ізоніазидом
ПЛН – пункційна лазерна нуклеоектомія
ПЛО – показник легеневого очищення
ПЛР – полімеразна ланцюгова реакція
ПЛР – пряма ланцюгова реакція
ПЛТ – права латеротрузія
ПЛТ – профілактичне лікування туберкульозу

ПЛТБ – позалегеновий туберкульоз
ПЛУ – післяопераційні легеневі ускладнення
ПМ – папілярні м'язи
ПМ – патофізіологічний механізм
ПМ – плоскоклітинна метаплазія
ПМ – поліміозит
ПМ – поліомієліт
ПМ – пухлинний маркер
ПМА – папілярно-маргінально-альвеолярний індекс
ПМА – передня мозкова артерія
ПМВ – постменструальний вік
ПМД – передача від матері до дитини
ПМД – перша медична допомога
ПМК – пролапс мітрального клапана
ПМК – псевдомембранозний коліт
ПМЛ – прогресуюча мультифокальна лейкоенцефалопатія
ПММ – параліч мімічних м'язів
ПМПК – психолого-медико-педагогічна комісія
ПМПК – психолого-медико-педагогічна консультація
ПМР – порушення мовленнєвого розвитку
ПМС – передменструальний синдром
ПМСД – первинна медико-санітарна допомога
ПМФ – порушення менструальної функції
ПМФ – проксимальний міжфаланговий суглоб
ПМЯЛ – поліморфноядерні лейкоцити
ПН – панкреатична недостатність
ПН – пієлонефрит
ПН – помилково негативний
ПНГ – пароксизмальна нічна гемоглобінурія
ПНЕ – перинатальна епілепсія
ПНЕП – примітивна нейроектодермальна пухлина
ПНЖК – поліненасичені жирні кислоти
ПНМА – передня нижня мозочкова артерія
ПНМД – пункт невідкладної медичної допомоги
ПНПГ – права ніжка пучка Гіса
ПНС – парасимпатична нервова система
ПНС – периферична нервова система
ПНФ – пухлинонекротизувальний фактор

ПОВГ – післяопераційні вентральні грижі
ПОД – поліорганна дисфункція
ПОЛ – перекисне окислення ліпідів
ПОН – поліорганна недостатність
ПОНБ – післяопераційна нудота та блювання
ПОРА – порушення опорно-рухового апарату
ПОШ – піковий об'єм швидкості
ПОШ – програма обміну шприців і голок
ПОШ – пункт обміну шприців
ПП – паліативний пацієнт
ПП – партнерські пологи
ПП – передчасні пологи
ПП – плодово-плацентарний
ПП – пневмоперитонеум
ПП – помилково позитивний
ПП – порушення постави
ПП – праве передсердя
ПП – простатопротектори
ППГ – постпрандіальна глікемія
ППД – педіатрична паліативна допомога
ППД – перша психологічна допомога
ППД – програма профілактики діабету
ППЕВ – програма психопрофілактики емоційного вигорання
ППЗК – позалікарняна зупинка серця
ППІ – пакет перев'язувальний індивідуальний
ППІ – перипротезна інфекція
ППК – переміжна пневмокомпресія
ППК – плодово-плацентарний кровоплин
ППЛІ – протиправцевий людський імуноглобулін
ППМД – профілактика передачі від матері до дитини
ППП – патологічний прелімінарний період
ППП – післяпологовий період
ППР – порушення психічного розвитку
ППРС – первинно прогресуючий розсіяний склероз
ППС – протиправцева сироватка
ППТ – площа поверхні тіла
ППХ – повне парентеральне харчування
ПР – перелом ребра

ПР – побічна реакція
ПР – побічні реакції
ПР – повна ремісія
ПР – показник ригідності
ПР – популяційний рівень
ПР – проба Руф'є
ПРД – пальцеве ректальне дослідження
ПРЗ – протирадіаційний захист
ПРЛ – пролактин
ПРН – первинна реанімація новонароджених
ПРН – природні радіонукліди
ПРО – протрузія
ПРП – показник реакції проби
ПРПО – передчасний розрив плодових оболонок
ПРС – порушення ритму серця
ПРС – постреанімаційний синдром
ПРС – прихований ранній сифіліс
ПРТ – поверхнева рефлексотерапія
ПРТБ – полірезистентний туберкульоз
ПРХ – постреанімаційна хвороба
ПС – планування сім'ї
ПС – плечовий суглоб
ПС – позиційний синдром
ПС – порушення сну
ПС – потенціал спокою
ПС – псоріаз
ПСА – простатичний специфічний антиген
ПсА – псоріатичний артрит
ПСАМ – показник скоротливої активності матки
ПСВ – парасимпатичний відділ
ПСВ – поверхнева стегнова вена
ПСВТ – пароксизмальна суправентрикулярна тахікардія
ПСГ – полісомнографія
ПСЕЛ – пересувна санітарно-епідеміологічна лабораторія
ПСЕП – полісегментарна електропунктура
ПСЗ – передня схрещена зв'язка
ПСЗ – плазма свіжозаморожена
ПСНС – парасимпатична нервова система

ПСО – первинний системний остеопороз
ПСП – післясмертний період
ПСП – псевдоподагра
ПСПЕ – підгострий склерозуючий паненцефаліт
ПСПО – питомий судинний периферійний опір
ПСС – поперековий спінальний стеноз
ПСС – похідні сульфонілсечовини
ПССПВ – пневматична система соскоподібного відростка
ПСТ – папілосфінктеротомія
ПСХ – первинний склерозуючий холангіт
ПСХЛ – психологічне сприйняття хворим лікування
ПТ – пароксизмальна тахікардія
ПТ – пластинчасті тільця
ПТ – показник тривожності
ПТ – політравма
ПТ – променева терапія
ПТ – пульсовий тиск
ПТГ – паратиреоїдний гормон
ПТГ – порушення толерантності до глюкози
ПТГ – посттрансфузійні гепатити
ПТД – протитуберкульозний диспансер
ПТЕ – післятравматична епілепсія
ПТЗ – протитуберкульозний заклад
ПТК – пролапс тристулкового клапана
ПТКВ – позитивний тиск у кінці видиху
ПТП – потенційно травматична подія
ПТП – протизаплідні таблетки прогестагенового ряду
ПТП – протитуберкульозна профілактика
ПТП – протитуберкульозні препарати
ПТРГ – профільна телерентгенограма голови
ПТС – показник тону судин
ПТС – посттравматичний синдром
ПТСР – посттравматичний стресовий розлад
ПТТГ – пероральний тест на толерантність до глюкози
ПТФС – посттромбофлебітичний синдром
ПТХ – післятромботична хвороба
ПТЧ – протромбіновий час
ПФ – п'ястно-фаланговий

ПФ – панкреатичні ферменти
ПФ – показник фрустрованості
ПФЕ – папілярна фіброеластома
ПФЕ – психофізіологічна експертиза
ПФОРА – порушення функцій опорно-рухового апарату
ПФПМК – початкові форми порушення мозкового кровообігу
ПФР – плацентарний фактор росту
ПФР – порушення фізичного розвитку
ПФР – постанатальний фізичний розвиток
ПХ – парентеральне харчування
ПХД – паліативна і хоспісна допомога
ПХЕС – постхолецистектомічний синдром
ПХО – первинна хірургічна обробка
ПХТ – поліхіміотерапія
ПЦ – перинатальний центр
ПЦІЗ – пероральний цукрознижуючий лікарський засіб
ПЧ – патогенний чинник
ПЧ – протромбіновий час
ПЧКДО – позавогнищевий черезкістковий компресійний
дистракційний остеосинтез
ПЧС – передня черевна стінка
ПШ – повітроносні шляхи
ПШ – показник шунтування
ПШ – правий шлуночок
ПШВ – пікова швидкість видиху
ПШЗ – підшлункова залоза
ПШТ – пароксизмальна шлуночкова тахікардія
ПЩЗ – парашитоподібні залози
ПЯР – показник якості реакції

Р

РА – реакція аглютинації
РА – ревматоїдний артрит
РА – рекомбінантні алергени
РА – репродуктивний аналіз
РА – розлади адаптації
РА – рухова активність
РААС – ренін-ангіотензин-альдостеронова система
РАВ – радіоактивні відходи

РАС – ренін-ангіотензинова система
РАС / РСА – розлади аутистичного спектру / спектру аутизму
РАСК – регуляція агрегатного стану крові
РАСТ – радіоалергосорбентне тестування
РБ – рецидивуючий бронхіт
РББ – рівні біологічної безпеки
РБ-ІЗЛ – респіраторний бронхіоліт, асоційований з
інтерстиціальним захворюванням легень
РБН – реакція біологічної нейтралізації
РБТЛ – реакція бласттрансформації лейкоцитів
РВ – рак вульви
РВ – реабілітаційне відділення
РВ – реакція Вассермана
РВ – розумова відсталість
РВ – ротавірус
РВВ – рання вірусологічна відповідь
РВГ – реовазографія
РВД – разова вогнищева доза
РВІ – ротавірусна інфекція
РВЛЗ – ростральна вентролатеральна зона
РВУ – розумово відсталі учні
РГ – рентгенограма
РГ – рентгенографія
РГ / РЕО – реограма
РГА – реакція гемаглютинації
РГГ – ранкова гігієнічна гімнастика
РГГА – реакція гальмування гемаглютинації
РГЗ – ротоглотковий змив
РГК – рентгенографія грудної клітки
РГК – розширення грудної клітки
РГПТ – реакція “господар проти трансплантата”
РГФ – реактанти гострої фази
РД – резерв дихання
РД – рентгенологічна діагностика
РДБ – реакція дегрануляції базофілів
РДЛ – рухова діяльність людини
РДС – респіраторний дистрес-синдром
РДСД – респіраторний дистрес-синдром дорослих

РДТ – розвантажувально-дієтична терапія
РДУГ – розлад дефіциту уваги та гіперактивності
РЕ – рак ендометрію
РЕ – рецептори естрогенів
РЕ – роландична епілепсія
РЕА – раково-ембріональний антиген
РЕА – рівень екскреції альбуміну
РЕГ – реоенцефалографія
РЕЕТ – радіаційно-еквівалентно-ефективна температура
РЕМ – розсіяний енцефаломієліт
РЕН – рутинний епідеміологічний нагляд
РЕС – ретикулоендотеліальна система
РЗ – репродуктивне здоров'я
РЗ – респіраторні захворювання
РЗ – референтні значення
РЗ – рефлексогенні зони
РЗБ – ретинол-зв'язуючий білок
РЗГПР – рідкі засоби гігієни порожнини рота
РЗК – раптова зупинка кровообігу
РЗК – реакція зв'язування комплементу
РЗР – розлади загального розвитку
РЗТ – рівень звукового тиску
РІ – реографічний індекс
РІА – радіоізотопна ангиографія
РІА – радіоімунний аналіз
РІА – радіоімунологічний аналіз
РІБТ – реакція іммобілізації блідих трепонем
РІД – радіальна імунодифузія
РІЛШ – робочий індекс лівого шлуночка
РІС – радіологічно-ізолюваний синдром
РІФ – реакція імунної флюоресценції
РК – реабілітаційний комплекс
РК – ретракційна кишеня
РКГ – реокардіографія
РКД – рандомізоване клінічне дослідження
РКД – рандомізоване контрольоване дослідження
РКЛ – районна клінічна лікарня
РКМП – рестриктивна кардіоміопатія

РКС – розширена кольпоскопія
РКФ – репозиція кісткових фрагментів
РЛ – районна лікарня
РЛ – рак легень
РЛ – резидуальна латентність
РЛА – реакція латексаглютинації
РМ – Роланда-Морріса опитувальник
РМД – реанімаційна медична допомога
РМЗ – рак молочної залози
РМП – реакція мікропреципітації
РМП – ревмопроби
РН – реакція нейтралізації
РНГА – реакція непрямой гемаглютинації
РНД – радіонуклідна діагностика
РНЗ – радіонуклідне забруднення
РНК – рибонуклеїнова кислота
РНЛГ – радіонуклідна лімфографія
РНП – ранній неонатальний період
РО – резервний об'єм
РО – рухова одиниця
Ровд – резервний об'єм вдиху
Ровид – резервний об'єм видиху
РОД – разова осередкова доза
РОК – реципрокний ортезний комплекс
РОМП – реваскуляризуюча остеоміопластика
РОТ – реваскуляризуюча остеотрепанация
РП – реабілітаційний потенціал
РП – реакція преципітації
РП – регульовані параметри
РП – рецептори прогестерону
РП – розлади поведінки
РП – ротаційна проба
РПАС – розлади поведінки аутистичного спектру
РПВ – реканалізована пупкова вена
РПГ – реоплетизмографія
РПГА – реакція пасивної гемаглютинації
РПЗ – рак передміхурової залози
РПЗ – рак підшлункової залози

РПл – решітчаста пластинка
РПМ – ревматична поліміалгія
РПРС – ремітуючо-прогресуючий розсіяний склероз
РР – радіоактивна речовина
РР – ротова рідина
РРГ – радіоізотопна ренографія
РРРС – рецидивуючо-ремітуючий розсіяний склероз
РРС – ректороманоскопія
РРС – рецидивуючий розсіяний склероз
РРС – розчин для розведення сироваток
РС – реабілітаційне середовище
РС – рентгеноскопія
РС – ритм серця
РС – розсіяний склероз
РСА – рентгеноструктурний аналіз
РСА – рецидивуючий спонтанний аборт
РСАЛ – реакція специфічної агломерації лейкоцитів
РСВ – респіраторно-синцитіальний вірус
РСК – реакція сироватки крові
РСП – риноспірометрія
РСП – ритмічне світлове подразнення
РСС – раптова серцева смерть
РТ – ретикулярні тільця
РТ – рефлексотерапія
рТАП – рекомбінантний тканинний активатор плазміногену
РТБ – рецидив туберкульозу
РТОЗ – радіотерапія на охоплені зони
РТПГ – реакція “трансплантат проти господаря”
РТУ – радіаційно-термічні ураження
РУ – радіаційне ураження
РУК – реакція розеткоутворення
РФ – ревматоїдний фактор
РФ – регіональний формуляр
РФ – ретикулярна формація
РФІ – реофалографія
РФГР – рилізінг-фактор гормону росту
РФем – рольове функціонування, зумовлене емоційним станом
РФЛ – рухова функція людини

РФМК – розчинні фібрин-мономерні комплекси
РФП – радіофармацевтичний препарат
РФП – рівень функціональної підготовленості
РФС – рівень фізичного стану
РФфіз – рольове функціонування, обумовлене фізичним станом
РХТ – радіохвильова терапія
РЦ – реабілітаційний центр
РЦПЗ – регіональний центр психічного здоров'я
РЦПЮ – ресурсний центр підтримки інклюзивної освіти
РЧА – радіочастотна абляція
РШ – рак шлунка
РШ – резекція шлунка
РШМ – рак шийки матки
РЦЗ – рак щитоподібної залози

С

СА – селезінкова артерія
СА – синусова аритмія
СА – сімейна амбулаторія
СА – скальпова акупунктура
СА – слуховий апарат
СА – соціальна активність
СА – спіральна артерія
СА – стрижневий апарат
САГ – стабільна артеріальна гіпертензія
САК – співвідношення “альбумін / креатинін”
САК – субарахноїдальний крововилив
САМ / САА – синдром аспірації меконію / меконіальної аспірації
САН – тест «Самопочуття, активність, настрої»
САНД – спеціалізована ангіоневрологічна допомога
СанПіН – санітарні правила і норми
САР – сезонний алергічний риніт
САС – симпатоадреналова система
САТ – самоактуалізаційний тест
САТ – систолічний артеріальний тиск
СБ – статичне балансування
СБ – стравохід Барретта
СБК – співвідношення “білок / креатинін”

СБП – спонтанний бактеріальний перитоніт
СБФС – сума балів функціональних систем
СВ – селезінкова вена
СВ – серцевий викид
СВ – симпатичний відділ
СВ – системний васкуліт
СВ – скелетне витягнення
СВ – стандартне відхилення
СВ – ступінь виявленості
СВВ – стійка вірусологічна відповідь
СВВ – суха вуглекисла ванна
СВГ – старша вікова група
СВГА – синдром верхньої грудної апертури
СВД – синдром вегетативної дисфункції
СВД – сумарна вогнищева доза
СВН – складний вогнищевий напад
СВП – слухові викликані потенціали
СВППЗ – системне вибіркове пришліфовування поверхонь зубів
СВПТ – суправентрикулярна пароксизмальна тахікардія
СВС – сечовидільна система
СВТ – суправентрикулярна тахікардія
СвЦК – свіжа цільна кров
СВШ – сечовивідні шляхи
СГ – серцеві глікозиди
СГ – склероз гіпокампу
СГ – субклінічний гіпотиреоз
СГД ЧН – синдроми гіперактивної дисфункції черепних нервів
СГМ – струс головного мозку
СГМС – синдром гіпермобільності суглобів
СД – секреторна діарея
СД – склеродермія
СД – смертельна доза
СД – ступінь дисбактеріозу
СД – ступінь дисбіозу
СДВ – систоло-діастолічне відношення
СДГ – середній діаметр грудної клітки
СДГ – субдуральна гематома
СДГ – сукцинатдегідрогеназа

СДД – середня добова доза
СДД – система дистанційного діагностування
СДЖ – середній діаметр живота
СДМ – скоротлива діяльність матки
СДН – синдром диспластичних невусів
СДП – синдром пігментної дисперсії
СДППТ – самостійне дихання під постійним позитивним тиском
СДР – синдром дихальних розладів
СДС – синдром діабетичної стопи
СДТТ – селективна деконтамінація травного тракту
СДУГ – синдром дефіциту уваги та гіперактивності
СДЧС – складні дефекти черевної стінки
СЕ – симптоматична епілепсія
СЕВ – синдром емоційного вигорання
СЕК – субependимальний крововилив
СЕЛ – санітарно-епідеміологічна лабораторія
СЕМ – сероепідеміологічний моніторинг
СЕС – санітарно-епідеміологічна станція
СЕТ – системна ензимотерапія
СЖО – складні життєві обставини
СЗ – сечовий затік
СЗ – системне запалення
СЗ – слабозорі
СЗ – соціальний захист
СЗ – стероїдозалежний
СЗ – супутнє захворювання
СЗАГ – синдром злоякісної артеріальної гіпертензії
СЗГМ – судинні захворювання головного мозку
СЗЗ – санітарно-захисні зони
СЗЗСО – спеціальні заклади загальної середньої освіти
СЗНІ – системне запалення низької інтенсивності
СЗП – свіжозаморожена плазма
СІ – серцевий індекс
СІ – силовий індекс
СІ – систолічний індекс
СІАГ – синдром інтраабдомінальної гіпертензії
СІДО – синдром інтестинальної дистальної обструкції
СІЗЗС – селективний інгібітор зворотного захоплення серотоніну

СІЗЗСН – селективний інгібітор зворотного захоплення серотоніну та норадреналіну
СІК – синдром Іценка-Кушинга
СІН – споживачі ін'єкційних наркотиків
СІНР – система інтенсивної нейрофізіологічної реабілітації
СІЮ – синдром інфравезикальної обструкції
СК – сечова кислота
СК – сигмоподібна кишка
СК – синовіальна кіста
СК – сироватка крові
СК – соматична коморбідність
СК – статичний комплаєнс
СК – стегнова кістка
СК – стовбурові клітини
СКА – спіральна комп'ютерна артрографія
СКВ – суцільнолита куксова вкладка
СКЗ – середня кількість загострень
СКІД – структуроване клінічне діагностичне інтерв'ю
СКК – стовбутова кровотворна клітина
СКК – суха краплина крові
СКЛ – санаторно-курортне лікування
СКН – спайкова кишкова непрохідність
СКО – середній корпускулярний об'єм
СКП – субхондральна кісткова пластинка
СКТ – спіральна комп'ютерна томографія
СКФТ – Світова конфедерація фізичної терапії
СКХ – сечокам'яна хвороба
СЛ – сімейний лікар
СЛН – серцево-легенева недостатність
СЛР – серцево-легенева реанімація
СЛФР – санації ліквору фізіологічним розчином
СЛШПК – середня лінійна швидкість поргального кровотоку
СМ – середні молекули
СМ – сечовий міхур
СМ – системний мастоцитоз
СМ – сімейна медицина
СМ – скелетні міобласти
СМ – спинний мозок

СМ – спленомегалія
СМ – спортивна медицина
СМА – середня мозкова артерія
СМА – спінальна м'язова атрофія
СМВ – сумка медична військова
СМГ – спинномозкова грижа
СМД – стандарти медичної допомоги
СМДО – стандартизований метод дослідження особистості
СМЕ – судово-медична експертиза
СМП – спинно-мозкова пункція
СМР – спинно-мозкова рідина
СМС – синусоїдально-модульовані струми
СМС – спадковий мікросфероцитоз
СМС – сумка медична санітарна
СМХ – синусоїдальні модульовані хвилі
СМХ-терапія – сантиметровохвильова терапія
СН – серцева недостатність
СН – сечова нориця
СНБР – синдром надлишкового бактеріального росту
СНЗ АТ – ступінь нічного зниження артеріального тиску
СНІД – синдром набутого імунodefіциту
СНКРР – спадковий неполіпозний колоректальний рак
СНМ – системний недорозвиток мовлення
СНП – сила нервових процесів
СНС – симпатична нервова система
СНСШ – симптоми нижніх сечових шляхів
СНЧ – струми надтональної частоти
СНЩС – скронево-нижньощелепний суглоб
СО – синовіальна оболонка
СО – систематичний огляд
СО – систолічний об'єм
СО – слизова оболонка
СО ДПК – слизова оболонка дванадцятипалої кишки
СОАС – синдром обструктивного апное сну
СОД – сумарна доза опромінення
СОД – супероксиддисмутаза
СОЗ – самооцінка здоров'я
СОК – систолічний об'єм крові

СОК – слизова оболонка кишківника
СОП – синдром оклюзійних порушень
СОП – стандартна операційна процедура
СОПР – слизова оболонка порожнини рота
СОШ – слизова оболонка шлунка
СОЯ – супраоптичне ядро
СП – слізна плівка
СП – стандартизований пацієнт
СП – стафілококові пневмонії
СПА – соціально-психологічна адаптація
СПВЯ – синдром передчасного виснаження яйників
СПД – стаціонарна паліативна допомога
СПІ – сухопорошковий інгалятор
СПК – синдром подразненого кишківника
СПКЯ – синдром полікістозних яйників
СПО – стан після операції
СПОН – синдром поліорганної недостатності
СПР – саркоплазматичний ретикулум
СПР – соціально-психологічна реабілітація
СПР – спинномозкова рідина
СПС – сафено-поплітеальне співвуста
СПФГ – спадкове персистування фетального гемоглобіну
СПФК – синдром персистуючого фетального кровообігу
СПХО – синдром підключично-хребтового обкрадання
СР – саркоплазматичний ретикулум
СР – серорезистентність
СР – серцевий ритм
СР – синовіальна рідина
СР – слізна рідина
СР – соціальна реабілітація
СРБ / СРП – С-реактивний білок / протейн
СРК – сигморектальний кут
СРНС – стероїдорезистентний нефротичний синдром
СРХ – стереотаксична радіохірургія
СС – септальна стулка
СС – сечовий стент
СС – склепіння стопи
СС – соматичний статус

СС – соматостатин
ССВП – середньолатентні слухові викликані потенціали
ССВП – соматосенсорні викликані потенціали
ССД – синдром Стівенса-Джонсона
ССД – системна склеродермія
ССЕ – симптоматична судинна епілепсія
ССЗ – серцево-судинні захворювання
ССЗВ – синдром системної запальної відповіді
ССО – синдром сухого ока
ССП – середньо-стравохідна позиція
ССП – синтетичний судинний протез
ССПІ – система сприйняття та переробки інформації
ССР – серцево-судинний ризик
ССС – серцево-судинна система
СССВ – синдром слабкості синусового вузла
ССУ – серцево-судинні ускладнення
ССХ – серцево-судинна хірургія
СТ – скелетна травма
СТ – слухова труба
СТ – соціальна терапія
СТ – сполучна тканина
СТ – стресовий тест
СТГ – соматотропний гормон
СТД – субклінічна тиреоїдна дисфункція
СТЕ – синдром травматичного ендотоксикозу
СТЕ – слідовий тренувальний ефект
СТЖ – середня тривалість життя
СТЗ(С) – синдром тривалого здавлювання (стиснення)
СТІ – сексуально-трансмисивні інфекції
СТК – середня терапевтична концентрація
СТК – стеноз тристулкового клапана
СТЛА – середній тиск у легеневій артерії
СТЛА – систолічний тиск у легеневій артерії
СТЛТ – системна тромболітична терапія
СТМРГ – система тривалого моніторингу рівня глюкози
СТр – серцеві тропоніни
СУ – синовіальне утворення
СУБД – система управління базами даних

СУГМ – судинне ураження головного мозку
СФ – соціальне функціонування
СФГ – сфігмографія
СФЖ – сексуальна формула жіноча
СФКС – структурно-функціональна кислотостійкість
СФО – сфінктер Одді
СФС – сафено-феморальне співвустя
СФСКТ – структурно-функціональний стан кісткової тканини
СФУЛТ – Світова федерація українських лікарських товариств
СФФТ – синдром фето-фетальної трансфузії
СФЧ – сексуальна формула чоловіча
СХ – сколіотична хвороба
СХ – спайкова хвороба
СХ – суглобовий хрящ
СХВ – синдром хронічної втоми
СХД – спеціалізована хірургічна допомога
СХЕ – синдром холестеринової емболії
СХП – спеціальні харчові продукти
СХТБ – синдром хронічного тазового болю
СЦБ – синдром циклічного блювання
СЧ – слабочуючі
СЧВ – системний червоний вовчак
СЧНС – стероїдочутливий нефротичний синдром
СЧЧР – сітчаста частина чорної речовини
СШ – співвідношення шансів
СШД – сумарна шкірна доза
СШП – середня швидкість прогресування
СЯ – субталамічне ядро
СЯД – синтез якісних даних

Т

Т – тестостерон
Т тіла – температура тіла
ТА – токсико-алергічний
ТА – точка акупунктури
ТА – трахеальний аспірат
ТА – тромбоз артерії
ТА – туберкульозний артрит
ТАБ – тонкогोलкова аспіраційна біопсія

ТАДЛВ – тотальний аномальний дренаж легеневих вен
ТАНК – тест ампліфікації нуклеїнових кислот
ТАП – тканинний активатор плазміногену
ТАУЗД – трансабдомінальне ультразвукове дослідження
ТАФ – тромбоцитаактивувальний фактор
ТБ / ТБК – туберкульоз
ТБК – тіобарбітуратова кислота
ТБК – тренінг батьківської компетенції
ТВВА – тотальна внутрішньовенна анестезія
ТВГІ – тест вивільнення гамма-інтерферону
Твд – тривалість вдиху
Твид – тривалість видиху
ТВОТ – толерантний внутрішньоочний тиск
ТВП – тимчасова втрата працездатності
ТВП – трансвагінальна пункція
ТВПШ – трансюгулярне внутрішньопечінкове портосистемне шунтування
ТВУЗД – трансвагінальне ультразвукове дослідження
ТГ – тиреоглобулін
ТГ – трансагастральний
ТГ – тригліцериди
ТГВ – тромбоз глибоких вен
ТГК – травма грудної клітки
ТГКС – топічні глюкокортикостероїди
ТГМЛ – тест гальмування міграції лейкоцитів
ТГПТ – третинний гіперпаратиреоз
ТГУ – тромбогеморагічні ускладнення
ТД – тіазидний діуретик
ТД – тубарна дисфункція
ТДБЛ – тривалої дії бронхолітик
ТдПШ – тканинна доплерометрія правого шлуночка
ТДСФС – тест диференційованої самооцінки функціонального стану
ТДФН – тест з дозованим фізичним навантаженням
ТДХЛ – тривалої дії холінолітик
ТЕБ – техногенно-екологічна безпека
ТЕГ – тромбоеластографія
ТЕЛА – тромбоемболія легеневої артерії

ТЕМ – трансанальна ендоскопічна мікрохірургія
ТЕН – токсичний епідермальний некроліз
ТЕН – трансформація епілептичних нападів
ТЕО – трансанальна ендоскопічна операція
ТЕО – трансдуоденальна ендоскопічна операція
ТЕР – тест емалевої резистентності
ТЖ – травма живота
ТЗЛА – тиск заклинювання в легеневій артерії
ТЗН – токсична зернистість нейтрофілів
ТЗР – технічні засоби реабілітації
ТЗС – травматична зупинка серця
ПА – транзиторна ішемічна атака
ПК – топічні інгібітори кальциневрину
ПО – трипсин-інактивуючі одиниці
ПТ – термоінгаляційна травма
ПХ – тривалість індивідуальної хвилини
ТК – таранна кістка
ТК – техногенна катастрофа
ТК – товста кишка
ТК – тонка кишка
ТК – трикуспідальний клапан
ТК – тристулковий клапан
ТКД – тест з керованим диханням
ТКД – тім'яно-куприкова довжина
ТКДГ – транскраніальна доплерографія
ТКДС – транскраніальне дуплексне сканування
ТКК – термокератокоагуляція
ТКМ – традиційна китайська медицина
ТКН – тоніко-клонічні напади
ТКП – товщина комірцевого простору
ТКС – топічні кортикостероїди
ТЛ – тест Люшера
ТЛ – традиційне лікування
ТЛМ – терапевтичний лікарський моніторинг
ТЛТ – тромболітична терапія
ТЛШ – тромбоцитолейкоцитарний шар
ТМ – трансляційна медицина
ТМ – тромбомодулін

ТМ – тромбоцитарна маса
ТМК – телемедична консультація
ТММ – терапія мови та мовлення
ТМО – тверда мозкова оболонка
ТМО – територіальне медичне об'єднання
ТМС – транскраніальна магнітна стимуляція
ТМС – транспозиція магістральних судин
ТМСК – трансплантація мононуклеарних стовбурових клітин
ТМЦ – телемедичний центр
ТМЧ – тест медикаментозної чутливості
ТН – трансплантація нирки
ТН – тригемінальна невралгія
ТНФ – туморнекротичний фактор
ТО – туберкулінові одиниці
ТОЗ – технологія охорони здоров'я
ТП – темп приросту
ТП – тріпотіння передсердь
ТПК – тренінг педагогічної компетенції
ТПЛ – тканинний тромбопластин
ТР – терапія та реабілітація
ТР – тикозні розлади
ТР – трикуспідальна регургітація
ТРБМ – трансмембранний регуляторний білок муковісцидозу
ТРГ – телерентгенограма
ТРГ – телерентгенографія
тРНК – транспортна рибонуклеїнова кислота
ТР-ТПЖ – трансфузійна реакція “трансплантат проти живителя”
ТРУЗД – трансректальне ультразвукове дослідження
ТС – темп старіння
ТС – травна система
ТС – трансплантація серця
ТС – тунельний синдром
ТС – турнікетний синдром
ТСГ – тироксинзв'язуючий глобулін
ТСК – тип саморегуляції кровообігу
ТСК – трансплантація стовбурових клітин
ТСКТ – традиційна схема консервативної терапії
ТСМ – травма спинного мозку

ТСР – тип серцевого ритму
ТТ – термічна травма
ТТ – тест Тіффно
ТТ – торакальна травма
ТТ – травма тазу
ТТ – трепонемні тести
ТТ – тригерна точка
ТТГ – тиреотропний гормон
ТТГ – тканинна трансглютаміназа
ТТЕ – терміновий тренувальний ефект
ТТЕхоКГ – трансторакальна ехокардіографія
ТТП – тромботична тромбоцитопенічна пурпура
ТТС – трансдермальна терапевтична система
ТУ – технічні умови
ТУР – трансуретральна резекція
ТФ – тетрада Фалло
ТФ – тромбофлебіт
ТФВ – техніка форсованого видиху
ТФЕБ – трансфорамінальна епідуральна блокада
ТФ-КПТ – травмофокусована когнітивно-поведінкова терапія
ТФН – тест із фізичним навантаженням
ТФР – трансформуючий фактор росту
ТФР – тривожно-фобічні розлади
ТХ – травма хребта
ТХ – травматична хвороба
ТХСМ – травматична хвороба спинного мозку
ТЦА – трициклічний антидепресант
Т-ЦТЛ – Т-цитоскопічні лімфоцити
ТЧСС – тренувальна частота серцевих скорочень
ТШ – травматичний шок
ТШ – тріпотіння шлуночків
ТШП – туберкулінова шкірна проба
ТШХ – тест шестихвилинної ходьби

У

у.о. – умовні одиниці

УАЕН – Українська асоціація ендovasкулярної
нейрорентгенології

УАН – Українська асоціація нейрохірургів

УАСМ – Українська Асоціація сімейної медицини
УАФТ – Українська Асоціація фізичної терапії
УБМ – ультразвукова біомікроскопія
УВМА – Українська військово-медична академія
УВЧ – ультрависока частота
УГІ – урогенітальні інфекції
УГХ – урогенітальний хламідіоз
уд/хв – ударів на хвилину
УДВПК – ультрадистальний відділ променевої кістки
УДХК – урсодезоксихолева кислота
УЗ – ультразвук
УЗ – умовно здоровий
УЗД – ультразвукова діагностика / ультразвукове дослідження
УЗДГ – ультразвукова доплерографія
УЗДС – ультразвукове дуплексне сканування
УЗТ – ультразвукова терапія
УІ – ударний індекс
УК – уронові кислоти
УКПЕМД – уніфікований клінічний протокол екстреної медичної допомоги
УКПМД – уніфікований клінічний протокол медичної допомоги
УЛТ – Українське лікарське товариство
УМЗР – управління медичного забезпечення та реабілітації
УН – уратна нефропатія
УНПЦ ЕМ МК – Український науково-практичний центр екстреної медицини та медицини катастроф
УНСК – установа національної системи крові
УО – ударний об'єм
УОК – ударний об'єм крові
УПМ – умовно-патогенні мікроорганізми
УПФ – умовно-патогенна флора
УРЕ – умовно резистентна епілепсія
УСАР – Управління соціальної адаптації та реабілітації
УТЕГ – Українське товариство ерготерапевтів
УТФРМ – Українське товариство фізичної та реабілітаційної медицини
УФ – ультрафіолетовий
УФІ – урофлуорометричний індекс

УФМ – урофлуометрія
УФО – ультрафіолетове опромінення
УФОК – ультрафіолетове опромінення крові
УФР – умовно-фізіологічний ритм
УФФ – ультрафонофорез

Ф

Ф – фібробласт
Ф / ФГ – фібриноген
ФА – фагоцитарна активність
ФА – фізична активність
ФАГ – флюоресцентна ангіографія
ФАК – фемороацетабулярний конфлікт
ФАМ – фагоцитарна активність моноцитів
ФАМСЗ – функціональна активність малих слинних залоз
ФАП – фельдшерсько-акушерський пункт
ФАТ – фактор активації тромбоцитів
ФБС – фібробронхоскопія
ФВ – фактор фон Віллебранда
ФВ – фізична вправа
ФВ – фізичне виховання
ФВ – фракція викиду
ФВЛШ – фракція викиду лівого шлуночка
ФГ / ФЛГ – флюорографія
ФГА – фітогемаглютинін
ФГДС – фіброгастродуоденоскопія
ФГМ – функціональна група м'язів
ФГР – функціональні гастроінтестинальні розлади
ФГС – фіброгастроскопія
ФД – фармацевтична допомога
ФД – функціональна диспепсія
ФДА – фолієводефіцитна анемія
ФДЕ – фосфодіестераза
ФЕ – фекальна еластаза
ФЕА – фармако-економічний аналіз
ФЕГДС – фіброезофагогастродуоденоскопія
ФЕК – фотоелектроколориметр
ФЖЄЛ – форсована життєва ємність легень
ФЗ – фазове зміщення

ФЗ – фізичне здоров'я
ФЗД – функція зовнішнього дихання
ФЗЄ – функціональна залишкова ємність
ФЗП – фракційна зміна площі
ФЗШ – функціональне захворювання шлунка
ФЗШМ – фонові захворювання шийки матки
ФІ – фагоцитарний індекс
ФК – фізична культура
ФК – фізіологічний коридор
ФК – фолієва кислота
ФК – функціональний клас
ФКГ – фонокардіограма
ФКГ – фонокардіографія
ФКЗ – фізичний компонент здоров'я
ФКіС – фізична культура і спорт
ФКС – фіброколоноскопія
ФКТХ – функціональний клас терапевтичного хворого
ФКУ – фенілкетонурія
ФКЦХ – функціональний клас цирозного хворого
ФЛ – фосфоліпіди
ФЛП – функція лікарської посади
ФЛР – фібробласто-лімфоцитарні розетки
ФМ – фотополімерні матеріали
ФМРТ – функціональна магнітно-резонансна томографія
ФН – фактор надійності
ФН – факторне навантаження
ФН – фебрильні напади
ФН – фізичні навантаження
ФН – фізіологічна норма
ФНП – фактор некрозу пухлин
ФНС – функціональна недостатність суглобів
ФОБ – фобічний компонент
ФОС – фосфороорганічні сполуки
ФП – фагоцитарний показник
ФП – фельдшерський пункт
ФП – фібриляція передсердь
ФП – фізична підготовка
ФП – фізична працездатність

ФП – фізіологічна потреба
ФП – фізіотерапевтичні процедури
ФПВЛ – факультет підготовки військових лікарів
ФПГ – фотоплетизмограма
ФПК – фетоплацентарний комплекс
ФПМЛ – фактор пригнічення міграції лейкоцитів
ФПП – функціональні проби печінки
ФПР – фотопароксизмальна реакція
ФПС – фетоплацентарна система
ФР – фактор ризику
ФР – фактор росту
ФР – фізична реабілітація
ФР – фізична рекреація
ФР – фізичний розвиток
ФР – фізіологічний розчин
ФР – функціональний резерв
ФРБТ – функціональні розлади біліарного тракту
ФРЕ – фармакорезистентна епілепсія
ФРЕС – фактор росту ендотелію судин
ФРМ – фізична та реабілітаційна медицина
ФРНП – функціональна рухливість нервових процесів
ФРФ – фактор росту фіброblastів
ФС – формулярна система
ФС – фотосенсибілізатор
ФС – функціональна система
ФС – функціональний стан
ФСГ – фолікулостимулюючий гормон
ФСГС – фокально-сегментарний гломерулосклероз
ФСК – феномен спонтанного контрастування
ФСК – функціональна стійкість капілярів
ФСММ – функціональна система мови та мовлення
ФСО – функціональний стан організму
ФССТ – функціональний стан слухової труби
ФСХ – функціональний стан хребта
ФТ – фармакотерапія
ФТ – фізична терапія
ФТ – фізичний терапевт
ФТ – фізіотерапевт

ФТ – фізіотерапія
ФТЕ – фізична терапія, ерготерапія
ФТК – фармакотерапевтична комісія
ФТК – фізіотерапевтичний кабінет
ФФ – фізичне функціонування
ФФНМ – фонетико-фонематичний недорозвиток мовлення
ФФТС – фето-фетальний трансфузійний синдром
ФХ – ферментативний холецистит
ФХГ – фістулохолангіографія
ФХКП – фармако-холодова кардіоплегія
ФЧ – фагоцитарне число
ФЧ – фізичні чинники
ФШ – фібриляція шлуночків
ФШ – функціональні шуми

Х

х.ч. – хімічно чистий
ХА – харчова алергія
ХА – хвороба Альцгеймера
ХА – хребтова артерія
ХА – хронічний аденоїдит
ХАВ – хвилинна альвеолярна вентиляція
ХАГ – хронічний атрофічний гастрит
ХАН – хронічна артеріальна недостатність
ХАТ – хронічна анальна тріщина
ХБ – холіноблокатори
ХБ – хронічний бронхіт
ХБС – хронічний больовий синдром
ХБХ – хронічний безкам'яний холецистит
ХВ – хронологічний вік
ХВГ – хронічні вірусні гепатити
ХВМ – хребтове венозне мереживо
ХВН – хронічна венозна недостатність
ХГ – холестатичний гепатит
ХГ – хронічний гастрит
ХГД – хронічний гастродуоденіт
ХГДП – хронічна гастродуоденальна патологія
ХГЛ – хронічний гонадотропін людини
ХГН – хронічний гломерулонефрит

ХГО – хронічний гематогенний остеомієліт
ХГР – хронічний гіпертрофічний риніт
ХД – холодова дія
ХДЗП – хронічні дифузні захворювання печінки
ХДН – хронічна дихальна недостатність
ХДН – хронічна дуоденальна непрохідність
ХДТ – хронічний декомпенсований тонзиліт
ХДХК – хенодезоксихолева кислота
ХЕ – холінестераза
ХЕ – хронічний ендометрит
ХЕЛ – хронічний еозинофільний лейкоз
ХЗВ – хронічні захворювання вен
ХЗС – хронічна затримка сечі
ХІСС – хронічна інфекція сечової системи
ХК – хвороба Крона
ХК – хронічний карієс
ХКЗ – хвилинний кисневий запит
ХКН – хронічна коронарна недостатність
ХКТ – хронічний компенсований тонзиліт
ХКХ – хронічний калькульозний холецистит
ХЛ – холінолітики
ХЛВН – хронічна лімфовенозна недостатність
ХЛЛ – хронічна лімфоцитарна лейкемія
ХЛН – хронічна легенева недостатність
ХЛС – хронічне легеневе серце
ХМ – холтерівське моніторування
ХМЗ – хвороба мінімальних змін
ХМЛ – хронічна мієлоїдна лейкемія
ХММЛ – хронічна мієломоноцитарна лейкемія
ХМПЗ – хронічні мієлопроліферативні захворювання
ХН – хибно негативний
ХН – хірургічна некректомія
ХН – холодове навантаження
ХНВ – хлоридно-натрієві ванни
ХНЗ / ХНІЗ – хронічні неінфекційні захворювання
ХНЗЛ – хронічні неспецифічні захворювання легень
ХНК – хронічна недостатність кровообігу
ХНН – хронічна ниркова недостатність

ХНСО – хронічний негнійний середній отит
ХО – хлібні одиниці
ХОБ – хронічний обструктивний бронхіт
ХОД – хвилинний об'єм дихання
ХОД – хвороби органів дихання
ХОЗЛ – хронічне обструктивне захворювання легень
ХОК – хвилинний об'єм крові
ХОП – хемо-обмінні процеси
ХОС – хвилинний об'єм серця
ХОТ – хвороби органів травлення
ХП – хвороба Паркінсона
ХП – хибно позитивний
ХП – хіміопрфілактика
ХП – хронічний панкреатит
ХП – хронічний простатит
ХПЗ – хронічні простудні захворювання
ХПН – хронічна печінкова недостатність
ХПН – хронічна плацентарна недостатність
ХПН – хронічний пієлонефрит
ХР – хвороба Рейтера
ХР – хронічний риніт
ХР ТБ – хіміорезистентний туберкульоз
ХрБ – хронічний біль
ХрБС – хронічний больовий синдром
ХРС – хребетно-руховий сегмент
ХС – холестерин
ХС – холодова стійкість
ХС – хондроїтинсульфат
ХС – хондросаркома
ХС – хребетний стовп
ХСАтО – хронічний середній ателектатичний отит
ХСГ – хронічна субдуральна гематома
ХСК – хвороби системи кровообігу
ХСМТ – хребетно-спинномозкова травма
ХСН – хронічна серцева недостатність
ХССО – хронічний середній секреторний отит
ХСТ – хребетно-спінальна травма
ХТ – хіміотерапія

ХТБ – хронічний тазовий біль
ХТЗ – хеморецепторна тригерна зона
ХТТ – хронічний туботимпаніт
ХФАО – хронічний фіброзно-адгезивний отит
ХХ – хронічний холецистит
ХХН – хронічна хвороба нирок
ХХХ – хронічний холецистохолангіт
ХЦК – холецистокінін
ХЯ – хвостате ядро

Ц

Ц – цитоплазма
ЦА – церебральний атеросклероз
ЦАМФ – циклічний аденозинмонофосфат
ЦАР – цілорічний алергічний риніт
ЦВЗ – цереброваскулярні захворювання
ЦВКС – центральний військовий клінічний санаторій
ЦВЛК – центральна військово-лікарська комісія
ЦВО – цереброваскулярний опір
ЦВР – цереброваскулярний резерв
ЦВТ – центральний венозний тиск
ЦГБ – цервікогенний головний біль
ЦГЗ – Центр громадського здоров'я
ЦГЗ – центральна гострота зору
ЦГП – цирозна гастропатія
ЦГР – церебральний гемодинамічний резерв
ЦД – цитодіагностика
ЦД – цукровий діабет
ЦЕ – циліндричний епітелій
ЦЕС – цистоентеростомія
ЦІ – церебральний інсульт
ЦІ – циркадний індекс
ЦК – циркулюючі імунні комплекси
ЦІН – цервікальна інтраепітеліальна неоплазія
ЦК – цервікальний канал
ЦКЗ – Центр з контролю та профілактики захворювань
ЦКК – цільна консервована кров
ЦКМП – цирозна кардіоміопатія
ЦЛКК – центральна лікарська консультативна комісія

ЦМВ – цитомегаловірус
ЦМВІ – цитомегаловірусна інфекція
ЦМК – центральні моторні команди
ЦМЛ – центральна міська лікарня
ЦНС – центральна нервова система
ЦО – центральна оклюзія
ЦО – церебральна оксиметрія
ЦОГ – циклооксигеназа
ЦОЗ – Центр охорони здоров'я
ЦП – церулоплазмін
ЦП – цироз печінки
ЦПД – цитопатична дія
ЦПД – цитопатогенна дія
ЦПД та ППВ – Центр психіатричної допомоги та професійного психофізіологічного відбору
ЦПБ – центральний післяінсультний біль
ЦПМСД – центр первинної медико-санітарної допомоги
ЦПС – центр планування сім'ї
ЦПТ – церебральний перфузійний тиск
ЦР – центр реабілітації
ЦРЛ – центральна районна лікарня
ЦРО – циторедукційна операція
ЦС – центральне співвідношення
ЦС – цефалоспорини
ЦС – цитостатики
ЦСІ – центр соціальної інклюзії
ЦСПР – центр соціально-психологічної реабілітації
ЦСР – центральна сіра речовина
ЦСР – цереброспінальна рідина
ЦСХРП – центральна серозна хоріоретинопатія
ЦТМЗ – цифровий томосинтез молочної залози
ЦФ – циклофосфамід
ЦФК – центральний формулярний комітет
ЦФР – центр фізичної реабілітації

Ч

ЧАДЛВ – частковий аномальний дренаж легеневих вен
ЧВЗП – час визначення зорової перцепції
ЧВФСВ – час відновлення функції синусового вузла

ЧГКС – чутливість до глюкокортикостероїдів
ЧД – частота дихання
ЧДР – частота дихальних рухів
ЧЕНС – черезшкірна електронейростимуляція
ЧЕС – черезшкірна електростимуляція
ЧЗК – час згортання крові
ЧК – час кровотечі
ЧК – чоловічий клімакс
ЧКВ – черезкоронарне втручання
ЧКВ – черезшкірні коронарні втручання
ЧКГ – червона кайма губ
ЧМН – черепно-мозкові нерви
ЧМПЕ – черезміхурова простатектомія
ЧМС – чашково-мискова система
ЧМТ – черепно-мозкова травма
ЧН – черепний нерв
ЧНВ – частота настання вагітності
ЧП – черевна порожнина
ЧПЗ – час полімеризації згустка
ЧПЛ – червоний плоский лишай
ЧПХ – часткове парентеральне харчування
ЧР – час реакції
ЧР – часто рецидивуючий
ЧС – черевна стінка
ЧС – черезстравохідний
ЧС – число Свракова
ЧСЕФД – черезстравохідне електрофізіологічне дослідження
ЧСЕхоКГ – черезстравохідна ехокардіографія
ЧСС – частота серцевих скорочень
ЧСЧ – чоловіки, які мають секс із чоловіками
ЧТКА – черезшкірна транслюмінальна коронарна ангіопластика
ЧТХ – черезшкірна транспечінкова холангіографія
ЧХД – часто хворіючі діти
ЧХНЛ – число хворих, котрих необхідно лікувати
ЧШНЛ – черезшкірна нефролітотрипсія

III

ШАС – шкала астеничного стану
ШББ – шафи біологічної безпеки

ШВ – штучне вигодовування
ШВВ – швидка вірусологічна відповідь
ШВД – шкірно-венерологічний диспансер
ШВЛ – шкірно-венерологічна лікарня
ШВЛ – штучна вентиляція легень
ШВО – шкала вербальної оцінки
ШГК – ширина грудної клітки
ШГО – шкірно-гальванічний опір
ШГР – шкірно-гальванічна реакція
ШДК – шийково-діафізарний кут
ШЕС – шлуночкові екстрасистолії
ШЕФ – штучна електрична фібриляція
ШЗСД – штучне запліднення спермою донора
ШІ – шоківий індекс
ШІ – штучний інтелект
ШІП – шлунково-інгібуючий пептид
ШК – штучний кровообіг
ШКГ – шкала ком Глазго
ШКК – шлунково-кишкова кровотеча
ШКТ – шлунково-кишковий тракт
ШКФ – швидкість клубочкової фільтрації
ШКХ – шлунково-кишкові хвороби
ШМ – шийка матки
ШМД – швидка медична допомога
ШОЕ – швидкість осідання еритроцитів
ШОЛ – штучна окулярна лінза
ШП – штучний пневмоторакс
ШПГН – швидкопрогресуючий гломерулонефрит
ШПІ – швидкість проведення імпульсу
ШППХ – швидкість поширення пульсової хвилі
ШПТ – шлуночкова пароксизмальна тахікардія
ШРОТ – шкала реактивної та особистісної тривоги
ШРП – швидкість ранкового підйому
ШС – шкірний синдром
ШСА – шлунково-сальникова артерія
ШСО – шилососкоподібний отвір
ШСТР – шийні симетричні тонічні рефлекси
ШТ – швидкі тести

ШТ – ширина тимпанограми
ШТ – шлуночкова тахікардія
ШТ – шокова терапія
ШЦОІ – швидкість центральної обробки інформації
ШШ – шлункове шунтування

Щ

ЩЗ – щитоподібна залоза
ЩЛД – щелепно-лицева ділянка
ЩЛХ – щелепно-лицева хірургія
ЩЧЧР – щільна частина чорної речовини

Ю

ЮАЕ – юнацька абсансна епілепсія
ЮАС – ювенільний анкілозуючий спондилоартрит
ЮГА – юкстагломерулярний апарат
ЮГК – юкстагломерулярні клітини
ЮІА – ювенільний ідіопатичний артрит
ЮМК – ювенільні маткові кровотечі
ЮММЛ – ювенільна мієломоноцитарна лейкемія
ЮРА – ювенільний ревматоїдний артрит

Я

Я – ядро
ЯЖ – якість життя
ЯЗ – якість зору
ЯІ – ядерний індекс
ЯМД – якість медичної допомоги
ЯМР – ядерний магнітний резонанс
ЯЦВ – ядерно-цитоплазматичне відношення

Література

1. Абрагамович О. О., Абрагамович О. (Є.) С. Постгастрорезекційна хвороба (терапевтичні аспекти). Львів: Кварт, 2005. 504 с.
2. Апанасенко Г. Л., Попова Л. А., Магльований А. В. Санологія (медичні аспекти валеології): підручник для лікарів-слухачів закладів (факультетів) післядипломної освіти. Львів: ПП «Кварт», 2011. 303 с.
3. Базовий термінологічний глосарій за програмою з клінічної фармації: науково-довідкове видання / А. Б. Зіменковський, В. М. Пономаренко, О. Р. Піняжко, Т. Г. Калинюк; за наук. ред. В. М. Пономаренка. Львів, Київ: Ліга-Прес, 2004. 446 с.
4. Белікова Н. О., Сущенко Л. П. Термінологія напряму підготовки «Здоров'я людини»: [навчальний посібник]. Київ: ТОВ «Козарі», 2009. 182 с.
5. Бобер Л. Й. Стан підшлункової залози у хворих на муковісцидоз залежно від асоціації фенотип-генотип: дис. ... канд. мед. наук: 14.01.10 / Бобер Людмила Йосипівна; АМН України, Ін-т спадк. патології. Львів, 2008. 188 с.
6. Бойчук Т., Голубєва М., Левандовський О. та ін. Основи діагностичних досліджень у фізичній реабілітації: [навч. посіб. для студ. ВНЗ]. Львів: ЗУКЦ, 2010. 240 с.
7. Боржівський А. Ц. Оптимізація ендоскопічних методів лікування і реабілітації хворих з каменями нирок та сечоводів (клініко-експериментальне дослідження): дис. ... д-ра мед. наук: 14.01.06 / Боржівський Андрій Цезарович; ЛНМУ ім. Данила Галицького. Львів, 2004. 436 с.
8. Бріскін Ю. А. Спорт інвалідів: підручник. Київ: Олімпійська література, 2006. 263 с.
9. Вовканич А. С. Вступ до фізичної реабілітації: навч. посіб. Львів: ЛДУФК, 2013. 184 с.
10. Воєнно-польова хірургія: підручник / Я. Л. Заруцький, В. М. Запорожан, В. Я. Білий, В. М. Денисенко [та ін.]; за ред. Я. Л. Заруцького, В. М. Запорожана. Одеса: ОНМедУ, 2016. 416 с.
11. Герцик А. М. Теоретико-методичні основи фізичної реабілітації / фізичної терапії при порушеннях діяльності

опорно-рухового апарату: монографія. Львів: ЛДУФК, 2018. 388 с.

12. Гістологія. Цитологія. Ембріологія: підручник / за ред. О. Д. Луцика, Ю. Б. Чайковського. Вінниця: Нова Книга, 2018. 592 с.

13. Громадське здоров'я: підручник для студ. вищ. мед. навч. заклад. / В. Ф. Москаленко, О. П. Гульчій, Т. С. Грузєва [та ін.]. Вид. 3. Вінниця: Нова Книга, 2013. 560 с.

14. Данилевич М. В. Професійна підготовка майбутніх фахівців з фізичного виховання та спорту до рекреаційно-оздоровчої діяльності: теоретико-методичний аспект: монографія. Львів: Піраміда, 2018. 460 с.

15. Дубогай О. Д., Альошина А. І., Лавренюк В. Є. Основні поняття й терміни здоров'язбереження та фізичної реабілітації в системі освіти: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2011. 296 с.

16. Дудок В. В., Гжегоцький М. Р., Чайковський Ю. Б., Луцик О. Д. Словник новітніх цитофізіологічних понять і термінів. Львів: Leopoldis, 2004. 74 с.

17. Загальна теорія здоров'я та здоров'язбереження: колективна монографія / за заг. ред. проф. Ю. Д. Бойчука. Харків: Вид. Рожко С. Г., 2017. 488 с.

18. Загальна хірургія: підручник / С. Д. Хіміч, М. Д. Желіба, І. Д. Герич та ін.; за ред. С. Д. Хіміча, М. Д. Желіби. 3-є вид., переробл. і доповн. Київ: ВСВ «Медицина», 2018. 608 с.

19. Зіменковський Б. С., Музиченко В. П. Біоорганічна хімія. Львів: ПП «Кварт», 2009. 402 с.

20. Золотухін Г. О., Литвиненко Н. П., Місник Н. В. Фахова мова медика: Підручник. Київ: Здоров'я, 2002. 392 с.

21. Інтелектуальні технології в медичній діагностиці, лікуванні та реабілітації: монографія / [С. В. Павлов, О. Г. Аврунін, С. М. Злепко, Є. В. Бодяньський та ін.]; за ред. С. В. Павлова, О. Г. Авруніна. Вінниця: ПП «ТД «Едельвейс і К», 2019. 260 с.

22. Клінічна лабораторна діагностика: підручник / Л. Є. Лаповець, Г. Б. Лебедь, О. О. Ястремська та ін.; за ред. Л. Є. Лаповець. 2-е вид. Київ: ВСВ «Медицина», 2021. 472 с. + 32 кол. вкл.

23. Клінічна онкологія: посібник Бетезди: 5-е видання / Джейм Абрагам, Джеймс Л. Галлі; наук. ред. перекладу Ігор Галайчук. Київ: ВСВ «Медицина», 2021. XVIII, 926 с.

24. Ковальський О. В., Мечев Д. С., Данилевич В. П. Радіологія. Променева терапія. Променева діагностика: підручник для студ. вищ. мед. навч. заклад. Вінниця: Нова Книга, 2013. 512 с.

25. Козявкін В. І., Бабадагли М. О., Ткаченко С. К., Качмар О. О. Дитячі церебральні паралічі. Львів: Медицина світу, 1999. 312 с.

26. Кравченко А. І., Лянной Ю. О., Купина В. В. Медико-біологічна та реабілітаційна термінологія для студентів спеціальностей «Фізична реабілітація», «Фізична культура». Суми: СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2002. 212 с.

27. Кришталь Є. В. Сексопатологія: підручник / Є. В. Кришталь, Б. М. Ворнік. Київ: «Медицина», 2014. 544 с.

28. Крук Б. Р. Фізична реабілітація осіб першого зрілого віку з хребетно-спинномозковою травмою шийного відділу в післяопераційний період: дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту: 24.00.03 / Крук Богдан Романович; ЛДДФК. Львів, 2005. 203 с.

29. Латинсько-англійсько-український словник анатомічних термінів / С. І. Крась, Л. С. Вовканич, М. Я. Гриньків, Т. М. Куцериб, Ф. В. Музика. Львів: ЛДУФК, 2021. 280 с.

30. Лисенюк В. П., Самосюк І. З., Фісенко Л. І. та ін. Медична реабілітація: сучасні стандарти, тести, шкали та критерії ефективності. Низькоінтенсивна резонансна фізіотерапія і її застосування в реабілітаційній медицині. Посібник. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2007. 264 с.

31. Литвиненко Н. П., Місник Н. В. Тлумачний словник медичних термінів. Київ: Перун, 2018. 848 с.

32. Лукавецький О. В. Аутоімунний тиреоїдит (патогенез, патоморфоз, діагностика, консервативне і хірургічне лікування): дис. ... д-ра мед. наук: 14.01.03 / Лукавецький Олексій Васильович; ЛНМУ ім. Данила Галицького. Львів, 2001. 358 с.

33. Луцик О. Д., Іванова А. Й., Кабак К. С., Чайковський Ю. Б. Гістологія людини. 3-е вид. Київ: Книга плюс, 2003. 592 с.

34. Мазепа М. Словник термінів з імунології / М. Мазепа, Г. Звір. Львів: ЛДУФК ім. Івана Боберського, 2020. 168 с.
35. Майкова Т. В. Ерготерапія: підручник / Т. В. Майкова, С. М. Афанасьєв, О. С. Афанасьєва. Дніпро: Журфонд, 2019. 374 с.
36. Макух Г. В. Аналіз мутацій гена CFTR (ТРБМ) у хворих високого ризику муковісцидозу із Західного регіону України: дис. ... канд. біол. наук: 03.00.15 / Макух Галина Василівна; АМН України, Ін-т спадк. патології. Львів, 2001. 156 с.
37. Макух Г. В. Мутації, що успадковуються як генетичний тягар: частота, фенотипові асоціації, діагностика: дис. ... д-ра біол. наук: 03.00.15 / Макух Галина Василівна; НАМН України, ДУ «Ін-т спадк. патології». Львів, 2012. 337 с.
38. Матешук-Вацеба Л. Р. Нормальна анатомія: навчально-методичний посібник. Вид. 2-е. Львів: Наукове товариство ім. Т. Г. Шевченка; Вінниця: Нова Книга, 2019. 432 с.
39. Медична біологія: підручник / За ред. В. П. Пішака, Ю. І. Бажори. Вінниця: Нова Книга, 2004. 656 с.
40. Медична мікробіологія, вірусологія та імунологія: підручник для студ. вищ. мед. навч. заклад. За ред. В. П. Широбокова. 3-тє вид., оновл. та доповн. Вінниця: Нова Книга, 2021. 920 с.
41. Мерзлікіна О. А., Гузій О. В. Тлумачний словник термінів і словосполучень фізичної реабілітації. Львів: ВЦ ЛНУ імені Івана Франка, 2002. 48 с.
42. Музика Ф. В. Анатомія людини: навч. посіб. / Ф. В. Музика, М. Я. Гриньків, Т. М. Куцериб. Львів: ЛДУФК, 2014. 360 с.
43. Мухін В. М. Фізична реабілітація. 3-тє вид., переробл. та доповн. Київ: Олімпійська література, 2009. 488 с.
44. Мухін В. М., Магльований А. В., Магльована Г. П. Основи фізичної реабілітації. Львів, 1999. 120 с.
45. Нейрохірургія: підручник / [В. І. Цимбалюк, В. В. Медведєв, М. О. Марущенко та ін.]; за ред. акад. В. І. Цимбалюка. 2-е вид., доповн., переробл. Вінниця: Нова Книга, 2020. 360 с.

46. Нефрологія: Національний підручник / Л. А. Пиріг, Д. Д. Іванов, О. І. Таран [та ін.]. За ред. Л. А. Пирога, Д. Д. Іванова. Донецьк: Видавець Заславський О. Ю., 2014. 292 с.

47. Онкологія: підручник / Б. Т. Білинський, Н. А. Володько, А. І. Гнатишак, О. О. Галай та ін.; за ред. проф. Б. Т. Білинського. 3-е вид. Київ: Здоров'я, 2004. 528 с.

48. Організаційно-методичні засади діяльності інклюзивно-ресурсних центрів: навчально-методичний посібник / За заг. ред. М. А. Порошенко та ін. Київ, 2018. 252 с.

49. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії: підруч. для студентів I рівня вищ. освіти: галузь знань 22 «Охорона здоров'я», спец. 227 «Фізична терапія, ерготерапія» / за заг. ред. Л. О. Вакуленко, В. В. Клапчука. Тернопіль: ТДМУ «Укрмедкнига», 2020. 372 с.

50. Основи стоматологічної діяльності (організаційно-правові, гігієнічні, деонтологічні): навчально-довідковий посібник / під заг. ред. В. Г. Бардова. Вид. 2-е. Вінниця: Нова Книга, 2011. 440 с.

51. Оцінювання психофізіологічних станів у спорті: монографія / Г. Коробейніков, Є. Приступа, Л. Коробейнікова, Ю. Бріскін. Львів: ЛДУФК, 2013. 312 с.

52. Павлова Ю. О. Оздоровчо-рекреаційні технології та якість життя людини: монографія. Львів: ЛДУФК, 2016. 356 с.

53. Павлова Ю. О. Оцінювання фізичної підготовленості та якості життя різних груп населення: монографія / І. Р. Боднар, Б. А. Виноградський, Ю. О. Павлова [та ін.]. Львів: ЛДУФК, 2018. 132 с.

54. Педіатрія: підручник / С. К. Ткаченко, Р. І. Поцюрко, Ю. С. Коржинський та ін.; за ред. С. К. Ткаченко, Р. І. Поцюрка. 3-е вид., переробл. та доп. Київ: Здоров'я, 2003. 752 с.

55. Петрух Л. І., Головка І. М. Орфографічний словник українських медичних термінів. Львів: ЛМІ, 1992. 473 с.

56. Помірко Р. С., Коваль Р. С., Романчук О. В., Тиравська О. І. Французько-український та українсько-французький словник термінології фізичної та реабілітаційної медицини / за ред. Р. С. Помірка. Львів: Галицька видавнича спілка, 2019. 236 с.

57. Попадюха Ю. А. Сучасні технічні та ортопедичні засоби у реабілітації, фізичній терапії, ерготерапії. Київ: Центр учбової літератури, 2020. Т. 1. 563 с. Т. 2. 673 с.

58. Порошенко М. А. Інклюзивна освіта: навчальний посібник. Київ: ТОВ «Агенство “Україна”», 2019. 300 с.

59. Приступа Л. Н. Бронхіальна астма та метаболічний синдром: обґрунтування патогенетичних підходів до діагностики, лікування та профілактики: дис. ... д-ра мед. наук: 14.01.27 / Приступа Людмила Никодимівна; Сумський держ. ун-т. Суми, 2006. 356 с.

60. Пропедевтична педіатрія: підручник для студ. вищ. мед. навч. закладів / В. Г. Майданник, В. Г. Бурлай, О. З. Гнатейко [та ін.]; за ред. проф. В. Г. Майданника. 2-е вид., випр. та допов. Вінниця: Нова Книга, 2018. 872 с.

61. Романчук О. В., Коваль Р. С. Особливості медичних абревіатур в українській мові. Актуальні питання гуманітарних наук. Вип. 57, Т. 3. 2022. С. 153–159.

62. Романчук О. П. Лікарсько-педагогічний контроль в оздоровчій фізичній культурі: навч.-мат. пос. Одеса: Букаєв В. В., 2010. 206 с.

63. Руденко Р. Є. Фізична реабілітація спортсменів з інвалідністю: монографія. Львів: ЛДУФК ім. Івана Боберського, 2021. 336 с.

64. Серцево-судинні захворювання. Класифікація, стандарти діагностики та лікування / За ред. В. М. Коваленка, М. І. Лутая, Ю. М. Сіренка, О. С. Сичова. 4-те вид., переробл. і доповн. Київ: МОРІОН, 2020. 240 с.

65. Синьова Є. П., Федоренко С. В. Тифлопедагогіка: підручник. Київ: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2018. 325 с.

66. Служинська З., Служинська О. Спадковість людини. Львів: Галицька видавнича спілка, 2012. 368 с.

67. Спортивна медицина: Підручник для студентів і лікарів / За заг. ред. В. М. Сокрута. Донецьк: «Каштан», 2013. 472 с.

68. Спортивна морфологія: навч. посіб. / авт. кол.: Ф. В. Музика, Л. С. Вовканич, М. Я. Гриньків, С. М. Маєвська, Т. М. Куцериб; за ред. Ф. В. Музики. Вид. 2., доп. Львів: ЛДУФК, 2015. 204 с.

69. Стеценко С. Г., Стеценко В. Ю., Сенюта І. Я. Медичне право України / За заг. проф. С. Г. Стеценка. Київ: Всеукраїнська асоціація видавців «Правова єдність», 2008. 507 с.

70. Судинна патологія нирок: монографія / Д. Д. Зербіно, М. М. Багрій, О. О. Дядик [та ін.]. Вінниця: Нова Книга; ФОП Каштелянов О. І., 2015. 456 с.

71. Суслов В. В., Підгірний Я. М. Гостра ниркова дисфункція: клініко-патофізіологічні аспекти інтенсивної терапії. Львів: Медицина світу, 2008. 134 с.

72. Сучасні засоби ІКТ підтримки інклюзивного навчання: навчальний посібник / [А. В. Гета, В. М. Заїка, В. В. Коваленко та ін.]; за заг. ред. Ю. Г. Носенко. Полтава: ПУЕТ, 2018. 261 с.

73. Сучасні технології фізіотерапії та фізіопрофілактики: навч. пос. / В. І. Чебан, Л. Г. Чебан. Чернівці: Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 312 с.

74. Теоретико-методичні основи оздоровчого фітнесу: навч. посіб. / Ю. Беляк, І. Грибовська, Ф. Музика, В. Іваночко, Л. Чеховська. Львів: ЛДУФК, 2018. 208 с.

75. Тешук В. Й., Тешук В. В. Гострі порушення мозкового кровообігу: монографія. Одеса: Наука і техніка, 2011. 200 с.

76. Тимрук-Скоропад К. А. Теоретико-методологічні засади легеневої реабілітації осіб із хронічним обструктивним захворюванням легень: дис. ... д-ра наук з фіз. виховання і спорту: 24.00.03 / Тимрук-Скоропад Катерина Анатоліївна; ЛДУФК ім. Івана Боберського. Львів, 2020. 540 с.

77. Тиравська О. І. Фізична реабілітація осіб, оперованих з приводу кил міжхребцевих дисків поперекового відділу хребта: дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту: 24.00.03 / Тиравська Оксана Іванівна; ЛДУФК. Львів, 2010. 200 с.

78. Травматологія та ортопедія: підручник для студ. вищ. мед. навч. заклад. / За ред. Г. Г. Голки, О. А. Бур'янова, В. Г. Климовицького. Вінниця: Нова Книга, 2013. 400 с.

79. Українсько-англійський ілюстрований медичний словник Дорланда (переклад 30-го, американського видання): У 2-х т. Львів: «НАУТІЛУС», 2007. Т. 1. 1248 с., Т. 2. 1024 с.

80. Урологія: підручник для студ. вищ. мед. навч. заклад. / [С. П. Пасечніков, С. О. Возіанов, В. М. Лісовий та ін.]; за ред.

С. П. Пасечнікова. Вид. 3-є., випр. і допов. Вінниця: Нова Книга, 2019. 432 с.

81. Фармакотерапія в стоматології: навчальний посібник / В. М. Бобирьов, Т. А. Петрова, Г. Ю. Островська, М. М. Рябушко. Вінниця: Нова Книга, 2013. 368 с.

82. Федорів Я.-Р. М. Основи фізіотерапії. Львів: «НАУТІЛУС», 2004. 447 с.

83. Федорів Я.-Р. М., Філіпюк А. Л., Грицко Р. Ю. Загальна фізіотерапія: навч. посіб. Київ: Здоров'я, 2004. 224 с.

84. Федорович О. Б. Фізична реабілітація осіб з ураженням хребта та спинного мозку в умовах таборів активної реабілітації в Україні: дис. ... канд. наук з фіз. виховання та спорту: 24.00.03 / Федорович Оксана Богданівна; ЛДУФК ім. Івана Боберського. Львів, 2019. 227 с.

85. Фещенко Ю. І., Дзюблик О. Я., Дзюблик Я. О. Негоспітальна пневмонія. Київ: Саміт-книга, 2020. 468 с.

86. Фізична рекреація: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. фіз. виховання і спорту / Є. Н. Приступа, О. М. Жданова, М. М. Линець [та ін.]; за наук. ред. Є. Приступи. Дрогобич: Коло, 2010. 448 с.

87. Фізична, реабілітаційна та спортивна медицина: Підручник для студентів і лікарів / За заг. ред. В. М. Сокрута. Краматорськ: Каштан, 2019. 480 с., 32 іл.

88. Фізіологія людини: навч. посіб. / [Яремко Є. О., Вовканич Л. С., Бергтраум Д. І., Коритко З. І., Музика Ф. В.]. Вид. 2-ге, допов. Львів: ЛДУФК, 2013. 207 с.

89. Фізіологія: підручник для студ. вищ. мед. навч. заклад. / за ред. В. Г. Шевчука. Вінниця: Нова Книга, 2012. 448 с.

90. Чоп'як В. В. Клінічна імунологія та алергологія: навч. посіб. / В. В. Чоп'як, Г. О. Потьомкіна, А. М. Гаврилук та ін. Київ: ВСВ «Медицина», 2017. 224 с.

91. Шевага В. М., Ципкун А. Г., Паєнок А. В., Нестеренко Б. В. Довідник невропатолога та нейрохірурга. Київ: Книга плюс, 2003. 496 с.

92. Шиян Б. М. Теорія фізичного виховання: навч. посіб. / Б. М. Шиян, В. Г. Папуша, Є. Н. Приступа. Львів: ЛОНМІО, 1996. 220 с.

Наукове видання

Федір МУЗИКА
Ольга РОМАНЧУК
Мирослава ДАНИЛЕВИЧ
Ростислав КОВАЛЬ
Галина МАКУХ

**УКРАЇНСЬКІ МЕДИЧНІ
АБРЕВІАТУРИ
Словник-довідник**

Верстання
Ростислав КОВАЛЬ

На обкладинці використано фото
з сайту <https://wallpapercave.com>

Підписано до друку 17.11.2023 р.
Формат 60×84/16. Гарнітура Times New Roman.
Папір офсетний. Друк цифровий. Обл.-вид. арк. 2,93.
Ум. друк. арк. 6,27. Наклад 100 прим.
Зам. № 3014

ТзОВ «Компанія «Манускрипт»»
вул. Руська, 16/3, м. Львів, 79008
тел.: (032) 235-60-00

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного
реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої
продукції серія ДК № 3628 від 19.11.2009 р.

Чекаємо на сайті

LEOGENE

Контакти

Пацієнтам: **063 549 54 44**

(запис на консультацію чи забір біоматеріалу)

Корпоративним клієнтам / лікарям:

(інформація щодо генетичних досліджень)

098 010 84 66

Пацієнтам: **Info@leogene.com.ua**

Корпоративним клієнтам / лікарям:

mgdc@leogene.com.ua

Пункт збору біоматеріалу

(пацієнтам, що хочуть провести забір біоматеріалу)

Консультація з лікарем-генетиком

(перед приходом потрібно записатися на консультацію)

м. Львів, вул. Зигзаг, 5

Адреса лабораторії / Офіс та навчання

(для укладення угод, навчання, практики варто

попередньо узгодити зустріч)

м. Львів, вул. Максимовича, 7 г

Лабораторія наступного покоління

Докладніше на сайті

leogene.com.ua

ISBN 978-617-8364-06-9

9 786178 364069